

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Insertni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.186,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Poljska revolta v Ženevi

Nastop glavnega delegata Poljske v Ženevi je prav neprijetno presenetil mednarodni svet. Sicer je Poljska že davno napovedovala, da bo energično vrgla v razpravo manjšinsko zaščito in zahtevala njeno razširjenje na vse člane ženevskega društva, vendar ni nihče pričakoval, da bo polkovnik Beck kratko in malo odklonil vsako sodelovanje Poljske tako dolgo, dokler se vprašanje manjšinske zaščite ne uredi na način, da bodo vse države, članice DN, prevzele enake obveznosti v pogledu manjšinskega varstva. Mi smo na uvodnem mestu že pred dobrim mesecem napovedali, da je pri današnjem stanju stvari poljska zahteva v praksi enaka odpravi manjšinske zaščite sploh. Naša napoved se je izpolnila v toliko, da je sedaj predlagateljica Poljska zase enostransko odbila od sebe dosedanje obveznosti.

Kakor je obžalovanja vredno, če se ukinja ena izmed glavnih humanitarnih pridobitev svetovne vojne, namesto da bi se razširila in izgradila do popolnosti, tako zlasti Jugoslovenci ne morejo videti v poljskem postopku nikakršne neobjektivnosti. Da ima Poljska v načelu popolnoma prav, mora biti jasno vsaj nam, ki imamo na severu in na jugu močnejše manjšine pod tujo oblastjo, ki temu našemu življenju ne privoščiti niti sence onih elementarnih pravic, katerih so na našem ozemlju v polni meri deležne drugorodne narodne manjšine. To je tem gorostasnejše, ker tvorijo naše manjšine prarodno prebivalstvo na ozemlju, kamor je tuja narodnost in tuja sila šele razmeroma pozno ali celo šele v najnovejšem času razširila svojo absolutno oblast, manjšine na naših tleh pa so tako po poreklu po velikem delu zelo problematične, kakor po načinu svoje naselitve ne popolnoma neoporečne ter po starosti razmeroma tako mlade, da so si jedva že priposestvovale pravico po zahtevi mednarodne manjšinske zaščite. Kljub vsej tej problematiki tujih manjšin na naših narodnih tleh pa naša država širokogrudno in velikodušno nudi tujerodcem vsakršno možnost za neovirano gospodarsko, kulturno in politično udejstvovanje. Ta naša lojalnost ne najde reciprocitete niti na zapadu, pa tudi ne na severu, kjer bi moral nemški življenj dani naši narodni manjšini vsaj one pravice, ki jih imajo Nemci v naši državi. Tudi v tem primeru bi položaj ne bil izenačen, kajti na Koroskem gre za našo manjšino, napram kateri je večinski narod vsiljenec, dočim so nemške naselbine na naših tleh po ogromni večini zelo mlade data.

Ako imamo pred očmi dejstvo, da naša lojalnost ne najde niti najmanjše volje po reciprociteti, bomo razumeli ogorčenje Poljske, ki je že tolikokrat igrala v Ženevi nevaležnost vloga obtoženca, med tem ko sama nima možnosti, da pozove pred ženevski areopag one, ki se pregreše zoper zaščito poljske narodne manjšine. Drugi delegat Poljske profesor Chodak je pravilno ocenil položaj, ko je omenil nevzdržno stanje, da mora Poljska žrtvovati del svoje suverenosti s prevzemom občnih manjšinskih obvez, so pa države, ki svoje manjšine zatirajo na najbolj barbarski način, pa jim nihče ne sme izreči najmanjšega očitka, ako noče, da si skupaj splošno obsojijo Mednarodnega sveta, češ, da se vmešava v notranje zadeve tuje države. V Ženevi so bili menda mnenja, da je ta izrek poljskega delegata namenjen proti Rusiji, naša javnost pa je enodušnega mnenja, da bi bila ta opazka daleko bolj na mestu glede postopanja z našo narodno manjšino v Primorju.

Poljska manjšina v sovjetski Rusiji šteje po sovjetskih ugotovitvah preko 700.000 duš, ki se v pogledu narodnosti ne morejo pritoževati nad kakršnim koli zatiranjem. Ako bi bili strnjeno naseljeni, bi njih število gotovo prišlo do izraza v javnem življenju v večji meri nego doslej. Ker pa so razkropljeni od Vitebska do Vladivostoka in od Arhangelska do Tiflisa, je organsko narodno življenje z vsemi znaki samostojne narodnosti skoro izključeno.

Z vstopom Rusije v DN bi Moskva dobila priliko, da se zavzema za Belorusce in Ukrajince na vsej vzhodni meji poljske države. Da bi Poljakom ne bila prijetna ta kontrola, si lahko mislimo, ako količjak vemo, kako ravna Poljska s tema slovanskima manjšinama, ki se doslej od nikoder nista mogli nadejati podpore. V načelu je tedaj poljski nastop popolnoma pravilen, njegovo moralno upravičenost pa spodbokava ravno okoliščina, da se hoče Varšava rešiti možnosti kontrole nad svojim postopanjem z narodnimi manjšinami. Nemška in židovska manjšina — zaščita velja tudi za verske drobce — sta v Poljski življali zaščito in sta v Nemčiji in svetovnem židovstvu tudi imeli skrbnika, ki je budno pazil, da je Poljska izpolnjevala svoje obveznosti. Ako bi se Moskva dobila možnost, da kontrolira uporabo manjšinskih klavzul glede Belorusov in Ukrajincev, bi bila Poljska res znatno obremenjena in to tem bolj,

KONFERENCA ZA TRGOVINO BO DANES ZAKLJUČENA

Včeraj so ves dan zborovale komisije, ki so se bavile z gospodarsko obnovo Evrope in sprejele zanimive resolucije

Beograd, 17. septembra. p. Po včerajšnji slovesni otvoritvi mednarodne parlamentarne konference za trgovino (o čemer je obširno poročalo že ponedeljsko Jutro), so takoj popoldne pričeli zasedati posamezni odbori, ki so danes svoje delo nadaljevali.

Vsi štirje glavni odbori mednarodne parlamentarne trgovinske konference, in sicer za kmetijska vprašanja, za denarstvo, za gospodarsko obnovo Evrope in za avtorske pravice, ki so zasedali v posameznih dvorinah senata, so že danes zaključili svoje delo in sprejeli tri važne resolucije. Posebno zanimanje je zbudila seja odbora za denarstveno vprašanja, na kateri je podal francoski delegat in bivši min. Reynaud pomemben referat o stabilizaciji valute za njegov govor se je v izredni meri zanimalo tudi ostalo občinstvo in tako je bila glavna dvorana, v kateri je odbor zasedal, polna senatorjev, poslancev, znanstvenikov, pa tudi drugih političnih in finančnih strokovnjakov.

Odbor za kmetijska vprašanja je zasedal in zaključil svoje posle že dopoldne. Sprejeta je bila resolucija o potrebi pove-

čanja kupne moči kmeta. Resolucija pred vsem naglašala, da je ta problem mogoče rešiti samo v mednarodnem obsegu in z mednarodnimi sredstvi.

Odbor za denarstveno vprašanja je zasedal dopoldne in popoldne. Zvečer je bila sprejeta resolucija, v kateri med drugim ugotavlja, da povzroča nestabilnost denarja vedno večji razvoj spekulacije in desorganizacije, da uničuje kredit in zmanjšuje zunanjo trgovino. Deloma v nasprotju z izvajanjem nekaterih delegatov, ki so v obširni razpravi označili svoja stališča, je odbor ugotovil, da je stabilizacija denarja na zlati podlagi načelno in stvarno potrebna.

Odbor za gospodarsko obnovo Evrope, na čigar seji je podal francoski delegat Brunet obsežen referat, je prav tako izrazil mnogo zanimanja. S posebno pozornostjo so navzoči sprejeli dolgi in dokumentirani govor narodnega poslanca in bivšega ministra za trgovino Ivana Mohoriča.

Končno je odbor za proučevanje avtorskih pravic po krajši seji sprejel kratko resolucijo.

Delo komisij

Na seji komisije za gospodarsko obnovo Evrope je govoril včeraj tudi naš delegat, minister n. r. Ivan Mohorič

Ob 10. dopoldne je nadaljevala svoje delo komisija za gospodarsko obnovo Evrope. Namesto odsotnega italijanskega delegata senatorja Vrescie je poročal francoski delegat senator Brunet. Poudarjal je v glavnem, naj bi se obstoječe direktne transkontinentalne železniške zveze čim bolj izpolnile da bi bolj ustrezale potrebam ljudi, ki potujejo.

Za njim je govoril jugoslovanski delegat, bivši minister Ivan Mohorič. Najprej se je bavil z vprašanjem železniških dogovorov in poudaril potrebo, da se razširi okvir, ki ga je predlagal Vrescie. V vprašanju direktnih zvez je treba dodati še direktne zveze za blagovni promet, zlasti za pokvarljivo blago, če se pošilja na daljave nad tisoč kilometrov, kakor za sadje, zelenjavo, cvetje itd. Posebno je poudaril da so vse zahteve, ki jih je postavila prva interparlamentarna konferenca in priporočila za transkontinentalne zveze že sprejete in izvedene. Tako že obstoji zveza med Atlantikom in Črnim morjem in čez Svico med Italijo in Nemčijo ter preko Varšave na Jadran. Jugoslavija je sklenila že z več državami celo vrsto dogovorov in pogodb v svrhu izgradnje in vzajemnega sodelovanja za zboljšanje mednarodnih zvez. Za to dela tudi posebna konferenca za vzorne reše in ravnanje švicarskih državnih železnic. Zato tudi ni potrebe, da bi se za te stvari ustanavljal poseben odbor.

Glavni pogoj za zboljšanje mednarodnih prometnih zvez je zboljšanje političnih pogojev. V tej smeri so balkanski narodi že pred dvema letoma inavgurirali politiko medsebojnega zblizanja. Kadar se presoja položaj na Balkanu, se ne sme prezreti, da so balkanske države tako rekoč včeraj proslavljale 50 letnico otvoritve prve železnice od Beograda do Niša. To vprašanje sta zapadna in srednja Evropa rešili sredi prejšnjega stoletja, pri nas pa se je začelo reševati šele po svetovni vojni. Balkanski polotok je bil razven tega glavno prizorišče svetovne vojne, po vojni se je pa naša država znašla v položaju, da je morala na novo popraviti za promet do tisoč kilometrov uničenih železniških prog. Na tem se je delalo od svetovne vojne dalje in se še vedno dela. Vemo, da nas na tem polju čakajo še velike naloge. Tako bo prišlo na vrsto tudi vprašanje elektrifikacije prog, za kar so prav tako dani vsi pogoji. Govornik je nato obrazložil vprašanje gradnje železnic ob 45. vzporedniku. Na koncu je sprejel resolucijo, ki jo je predložil senator Brunet.

Z govorom g. Mohoriča je ta komisija sklenila svoje delo.

Denarstvena vprašanja

Komisija za denarstvena vprašanja je imela danes svojo prvo sejo. Pri konstituiranju je bila izkazana čast naši državi in je bil izvoljen za predsednika komisije dr. Slavko Sečurov, naš delegat, narodni poslanec in predsednik finančnega odbora Narodne skupščine. Na seji je govoril o denarstvenih problemih tudi francoski de-

ker bi v tem pogledu ne imela reciprocitete.

Kakor že opetovano naglašeno, je poljska zahteva upravičena v načelu, močno pa ji škoduje ravno to, da ne sleduje resnično razširjenju manjšinskih obveznosti na vse države, marveč v prvi vrsti ukinitev obvez, ki bi Poljsko v bodočnosti še bolj obremenile. Zahteva v Ženevi bi morala priti od strani, ki je moralno upravičena za tak nastop in katere manjšinam odrekajo sosedje vse najenostavnejše človeške pravice. Pri nas so manjšine saturirane v vsakem pogledu, naš življenj v sosednjih državah pa je izpostavljen uničenju, ki nima primere na svetu.

kmetijsko kredit;

4. treba je najti način, kako bi se poljedelci rešili dolgov, napravljenih v dobi pred kmetijsko krizo;

5. neposredna in posredna bremena, ki pritiskajo kmeta in niso več v sorazmerju s kmetijsko rentabilnostjo, naj se pravičnejše razdele;

6. ohraniti je treba stabilnost valute;

7. znižati je treba čim bolj nesorazmernost med cenami, ki jih plačuje konzument in cenami, ki se plačajo pridelovalcu. V ta namen je treba vzgojiti pridelovalca in konzumenta in razviti sodelovanje v vseh smereh: pomagati z mednarodnimi dogovori in prednostnimi tarifami pri organizaciji proizvodnje in prodaje

Ruska debata v Društvu narodov

Politična komisija se je z 38 proti 3 glasovom izrekla za sprejem Rusije v Društvo narodov

Ženeva, 17. septembra. w. Na današnji seji skupščine Društva narodov je predsednik Sandler poročil priporočilo sveta, naj se prizna Sovjetski uniji, če bo sprejeta v Društvo narodov, stalno mesto v svetu, kakor je to že svet sam storil.

Nato se je bavila skupščina z možnostjo zopetne izvolitve Kitajske in Španije v svet Društva narodov. Za takojšnjo zopetno izvolitev obeh držav, katerih mandat je sedaj potekel, je potrebna dvotretjinska večina. Skupščina je najprej razpravljala o prošnji Kitajske za zopetno izvolitev, ki pa je bila odklonjena, ker je Kitajska izmed 52 oddanih glasov dobila samo 21. Nato so razpravljali o prošnji Španije, ki je dobila izmed 52 oddanih glasov 44 ter se more tako zopet izvoliti v svet Društva narodov. Zatem je bila seja zaključena.

Skupščina Društva narodov je sklenila, da izroči vprašanje sprejema Sovjetske unije politični komisiji, ki se je sestala popoldne.

Razprava v političnem odboru

Na popoldanski seji političnega odbora je bil na dnevnem redu le sprejem Rusije v Društvo narodov. Prvi je govoril portugalski zunanji minister de Matta, ki je izjavil, da sprejem Rusije v Društvo narodov nasprotuje portugalski politiki in statutom Društva narodov. Portugalska ne more uvideti, v koliko služi sprejem Rusije jamstvu mira in varnosti. Z vstopom Rusije se podpira komunistična propaganda, ki ima za cilj uničenje načel, na katerih je zgrajena večina držav.

Svicaški zvezni svetnik Motta je dejal med drugim, da je stalščé švicarskega zveznega sveta glede sprejema Rusije v Društvo narodov v nasprotju s stališčem velike večine ostalih delegacij. Švica je bila od vsega početka odločen pristajatelj univerzalnosti Društva narodov in je ruskomu narodu vedno naklonila pristrčno prijateljstvo, nikoli pa ni hotela de jure priznati sedanega ruskega režima. Švica je odločena, da vztraja na tem odklonilnem stališču. Motta je kritikal boljševiške teorije o veri, morali, družbi, politiki in trgovini ter je izjavil, da je stremljenje komunizma po uveljavljanju na vsem svetu značilen znak, ki postavlja boljševizem v nasprotje z neobhodno potrebnimi, od vsega sveta prizanimi načelom občečevanja med državami. Njegov cilj je svetovna revolucija.

Na popoldanski seji je redakcijski odbor predlagal naslednjo resolucijo:

19. plenarna seja mednarodne parlamentarne konference za trgovino je po poročilu poročevalca, bivšega finančnega ministra g. Reynauda o stabilizaciji denarja in po razpravi v komisiji za denarstvena vprašanja ugotovila, da vodi nestabilnost denarja: 1) k pospeševanju spekulacije in k prepreevanju dolgoročnih posojil, onemogočujoč pri tem tudi zaradi naglih denarnih izpremenb vsako računanje; 2) k desorganizaciji proizvodnje, onemogočujoč s tem vsako normalno vodstvo podjetij; 3) k uničenju kreditov, odzemaajoč posojilcem vsako varnost glede vrnjenega denarja; 4) k omejitvi zunanje trgovine, ker izpostavlja trgovce nevarnosti, da izgube normalne zaslužke.

Zato odklanja komisija stabilizacijo denarja v zvezi z blagom in smatra, da je treba denar stabilizirati po zlatu, ker bo samo taka stabilizacija pospešila zaupanje, ki je potrebno za rešitev svetovne krize.

Predlogi za sanacijo kmetijstva

Odbor za izdelavo resolucije kmetijske komisije izvoljen na včerajšnji seji, je izdelal tole resolucijo:

18. glavna skupščina mednarodne parlamentarne trgovinske konference je po predčitanju poročila, ki ga je podal stalnemu kmetijskemu odboru Mihajlo Serban, bivši minister, o zvišanju kupne moči kmetijskega prebivalstva prišla do spoznanja, da se ta problem ne more drugače urediti kakor mednarodno. V ta namen priporoča:

1. racionalno omejitev mehanizacije kmetijskega dela;

2. omejitev zasejanih površin, katerih obdelovanje se je začelo med vojno ali po vojni;

3. državno organiziranje kmetijskega kredita v svrhu čim večjega znižanja njihove obrestne mere in omogočenja dovolj dolgoročnih kreditov; v ta namen naj se čimprej ustanovi mednarodni zavod za

poljskih pridelfkov, katerih poraba se ne more povečati z znižanjem cen (žita itd.) in olajšati mednarodno izmenjavo blaga, čigar konzum se da občutno povečati z znižanjem cen (sadje, povrtnina itd.).

Za izenačenje zakonov o avtorskem pravu

Zakonodajna komisija za izenačenje zakonov o avtorskem pravu je razpravljala o avtorskem pravu po dosedanjih določbah kakršne so bile v veljavi v posameznih državah. Komisiji je predsedoval Georges Leredu, senator in bivši francoski minister. Debate so se udeležili g. Ficori, delegat mednarodnega zavoda za izenačenje zasebnega prava v Rimu, g. Miša Dimitrijević v imenu jugoslovanske delegacije, ki je obrazložil določbe našega zakona, in drugi. Egipčanski senator Abdelrahman-paša je predložil načrt zakona o avtorskem pravu, ki bo predložen egipčanskemu parlamentu. Španski delegat Juan Esterlin in belgijski delegat Enebleck, predsednik bruselske odvjetniške zbornice, sta debato zaključila. Vsi govorniki so naglašali potrebo mednarodnega urada izenačenja zakonov, posebno še zakonov o avtorskem pravu.

cija. Ako bi se boljševizem odrekal temu cilju, bi se sam zatajil, če pa mu ostaja zvest, je sovražnik vseh, ker ogroža vse. Mota je poudarjal, da se ni nikoli poizkušal izvajati na Švico pritisk. To se čuti dolžnega izjaviti, da v splošnem interesu razprši vsak sum. Danes obstoja pri vseh protitrditvah in nacionalno miselnih švicarjih splošen vtis, da dela Društvo narodov nekaj nevarnega, ako hoče spraviti skupaj vodo in ogenj. Toda kocka je padla. Mi smo rajši prevzeli vlogo čuvarja in svarilca, vendar pa upamo, da se bo v bodočnosti izkazalo našo nezaupanje kot pretirano. Računamo, da nas bodo vse ostale države podpirale, da preprečimo, da bi Ženeva postala ognjišče razkrajaajoče propagande. Za sedaj nam zadošča, da Rusija ne bo sprejeta v Društvo narodov soglasno.

Belgijski delegat Jaspas je izjavil, da se bo vzdržal glasovanja. Isto je izjavil argentinski delegat Cantilo. Omenil je, kako slabo se ravna z argentinskimi poslanikom med rusko revolucijo. Tudi Nizozemska bo glasovala proti, je dejal njen delegat.

Komisija je naposled sprejela Rusijo s 38 glasovi proti trem. Sedem delegatov se je vzdržalo glasovanja.

Izvolitev Turčije v svet DN

Mala antanta, balkanska zveza in Francija se dosegle danes pri volitvah tretjega stalnega člana sveta Društva narodov velik uspeh. Kandidatov je bilo več in nekatere delegacije, med njimi tudi Anglija, so zlasti podpirale ponovno kandidature Kitajske. Uspeh Male antante, balkanske zveze in Francije pa je bil že dopoldne zagotovljen, ko je bila na seji skupščine zavrnjena ponovna izvolitev Kitajske v svet Društva narodov. Popoldne je bil izvoljen turški delegat z 48 glasovi izmed 51 oddanih.

V kuloirjih Društva narodov so po izvolitvi Turčije za članico sveta Društva narodov živahno komentirali uspeh Male antante, balkanskih držav in Francije. Poudarjali so zlasti, da sta Mala antanta in balkanska zveza dobili močne postojanke v svetu, saj imata sedaj med 13 članov sveta kar dva svoja zastopnika.

Takoj po izvolitvi turškega ministra Tefika Ruždi beja za nestalnega člana sveta Društva narodov, so mu pristržno čestitali zlasti ministri Jevtić, Barthou, Titulescu, Makimov in dr. Beneš. Tefik Ruždi bej je poudaril, da se ima predvsem njim zabavljati za svojo izvolitev.

Ostali dve nestalni mesti v svetu sta dobili Chile in Španija, za kateri je glasovalo 51 delegatov.

Ugodna bilanca

Ženeva, 17. sept. d. V ženevskih diplomatskih in političnih krogih poudarjajo, da je bilanca prvega tedna zasedanja skupščine Društva narodov močno aktivna in da zbujala velike upe za ugoden razvoj mednarodne politike. Pri tem izjavljajo, da ima posebno velik pomen naslednjih ženevskih razgovorov in pogajanj, ki so:

1. Popolna zmaga držav, ki so se zavzemale za vstop Rusije v Društvo narodov, bo predstavljala v bodoče novo smer v mednarodni politiki, zlasti glede na opredelitev evropskih držav.

2. Povečanje konstruktivnosti držav Male antante je po trditvi vseh krogov, tudi nasprotnih, definitivno utrdilo. Mala antanta kot velesila. Danes se Mala antanta v mednarodni politiki ne podcenjuje več in intrige gotovih krogov proti njej nimajo nobenega vpliva. Mali antanti je popolnoma uspelo, da dokaže svoj pomen v pravi luči.

3. Vsi ženevski krogi vidijo v balkanskem sporazumu blok, ki se morda nekoliko razlikuje od Male antante po obliki, ki pa po svojem bistvu predstavlja konstruktivno tvorbo in ki dobiva vsak dan večji udelež v mednarodni politiki. Modra in odločna politika odgovornih činiteljev balkanskih držav je dobila sedaj prvo potrdilo, ki se kaže v Ženevi v upoštevanju celotne skupne balkanskega sporazuma.

Madžarske homatije

Horthyjeva in Gömböseva borba s fevdalnimi legitimisti — Svojevrsna volilna reforma

Budimpešta, 15. septembra.

Skozi vse poletje vlada v madžarski politični areni neobičajna tišina. Glavni vzrok temu pojavu je brez dvoma zunanje-politična negotovost, ki je postala po ostrem prelomu med Nemčijo in Italijo tako težko znosljiva, da je nova orientacija za Madžarsko, ki je do zdaj spretno lavirala med Berlinom in Rimom, postala neizogibna. Pripravljajo se nove odločitve, toda vse v temi političnega zakulisja. Vlada, ki je sicer vedno radodarna z lepo donečimi izjavami, v tej tišini previdno molči.

Pripravljajo se pa tudi važne notranje politične spremembe. Kakor se zatrjuje, namerava Gömbös že v jeseni zadati habsburško-legitimistični aristokraciji usoden udarec. Vlada je namreč že za jesensko zasedanje parlamenta baje izdelala načrt zakona, ki bo znatno razširil oblast državnega upravnika Horthyja in spremenil začasno trajanje njegove funkcije v dosmrtno. Tako bi vprašanje habsburške restavracije res izgubilo za Madžarsko vso aktualnost, zadostilo bi se znanim Horthyjevim vladarskim ambicijam, ob enem pa bi se znatno utrdil Gömbösov položaj.

Na dlani je, da si legitimisti že danes vihajo rokave in se pripravljajo na borbo, pri kateri računajo na pomoč visokega fevdalnega plemstva in katoliških cerkvenih dostojanstvenikov. Po pravici se tedaj pričakuje, da bo jesensko zasedanje parlamenta izredno živahno. Toda Gömbös tudi ne drži rok križem in se čuti dovolj močnega, da riskira odločilno bitko in izvede še poslednji korak proti opoziciji vseh branj volilno reformo.

Skozi celo desetletje je sprememba volilnega reda glavna programna točka vseh opozicijskih strank. Gömbös sam je »demokratizacijo« volilnega reda že večkrat obljubil, toda za izpolnitev se je odločil šele zdaj, ko mu je prišla neopričakovana pomoč iz opozicijskega tabora. Med tem, ko so legitimisti zapuščali vladno fronto in pripravljali zaroto, se je Gömbös na tihem pogodil z najmočnejšo skupino opozicije, s stranko malih poljedelcev, ki jo vodi dr. Tibor Eckhart. Sad tega sporazuma je načrt volilne reforme, o kateri trdi vladni šef, da sloni na osnovi »naprednega konservativizma«. Kakor ta paradoksalni pojem, tako je tudi vsa nameravana reforma prava madžarska specialiteta: značilen poskus, pod demokratsko etiketo doseči vsaj približno enak cilj, kakor so ga drugod z drugačnimi sredstvi

dosegle fašistične diktature.

Načrt volilne reforme, v kolikor je do sedaj znan, predvideva v resnici tajno glasovanje po listkih, ki je do zdaj pridržano samo glavnemu mestu. Ob enem pa je skrčen krog volilcev za skoro eno tretjino, kajti volilno pravico naj imajo v bodoče samo oni državljani, ki prebivajo šest let v istem kraju. S tem pogojem je najbolj prizadeto industrijsko in kmetijsko delavstvo, ki v današnjih razmerah hodi za delom in zaslužkom in je prisiljeno pogosto menjati bivališče. Pa tudi številni javni nameščenci, katerih stalnost po zakonu ni zagotovljena, bodo le v neopolnem številu mogli zadostiti pogoju šestletnega bivanja. Odpadli pa bodo tudi vsi volilci, ki so bili zaposleni pri tako zvanih zaslužnih javnih delih, ker se ima to smatrati kot javna podpora, ki izključuje aktivno volilno pravico. Dalekosežnost teh omejitev se da najbolje preceniti, če se pomisli, da so na Madžarskem okraj, katerih prebivalstvo se je z redkimi izjemami preživljalo skoro izključno z zaslužkom iz državnih javnih del. Kam meri taka volilna reforma ni težko spoznati.

Še bolj važne pa so določbe reformnega načrta, ki se tičejo kandidatur. Svobodno bodo smele postavljati kandidatne liste le one stranke, ki so zastopane v parlamentu po najmanj 10 poslancih. Druge skupine bodo mogle aktivno poseči v borbo samo tedaj, če bodo mogle postaviti kandidate najmanj v desetih okrajih in bo vsaka kandidatura podprta s 1000 podpisov predlagateljev. Za teh desetisoč opozicijskecev je tedaj že naprej ukinjena volilna tajnost in vladnemu aparatu, ki je preizkušen v volilnih praktikah, ne bo težko voditi evidenco o vseh »upornih« elementih. Po dosedanjem stanju bosta deležni svobodne volilne pravice poleg vladne stranke »narodne enote« in Eckhartovih malih poljedelcev samo socialistična in »krsčansko-nacionalna« opozicija, za vse druge skupine pa bodo veljale opisane omejitve. Ost te norme je naperjena pred vsem proti legitimistični aristokraciji, v kolikor nima zavetja pod vladno streho, izginile pa bodo iz parlamenta tudi vse narodne manjšine.

Če postane madžarski načrt volilne reforme zakon, o čemur menda ni dvomiti, bo izveden parlamentarni sistem ad absurdum in Madžarska bo brez državnega udara stopila v krog držav strankarske totalitete.

Na želodcu in črevesju bolnim

pomaga odlična slatina »Styrac« vrelca iz

Rogaške Slatine

Vprašajte Vašega zdravnika!

Poziv Ljubljani

Ljubljana, 17. septembra.

V dneh 22. in 23. septembra t. l. se vrši v Dol. Lendavi proslava 15letnice osvoboditve izpod madžarskega jarma. Zanimarjalo smo Prekmurje vsa ta leta in prepuščali naše dobre Prekmurce samim sebi, kot da bi ne bili nebi in kot da bi ne zaslužili naše največje ljubezni in podpore, čeprav so si ohranili svoj jezik v najtežjih razmerah in pod najhujšim pritiskom. Da jim izkažemo svoje priznanje in dokažemo svoje zanimanje za te težke prilike, v katerih živijo še danes v lastni državi, smo dolžni obiskati jih v dneh proslav v čim večjem številu. Na željo nacionalnih krogov v Lendavi poziva Narodna odbrana vse nacionalne organizacije, da pošljijo dne 22. septembra t. l. v Lendavo vsaj 300 zastopnikov. Prijave naj se pošiljajo Oblastnemu odboru Narodne odbrane v Ljubljani, Selenburgova ulica 3, da se preskrbi pravočasno poseben vlak. — Vožnja sem in tja bi stala okrog 65 Din za osebo. Prijave naj se oddajo do 19. 9. t. l. ob 18. uri na gornji naslov ali pa v pisarni Putnika. Naši bratje v Prekmurju nas kličejo, naša dolžnost je, da se jim brezpogojno odzovemo!

Oblastni odbor Narodne odbrane.

Hrvatska proslava na Moravskem

Praga, 17. septembra. AA. V več občinah na južnem Moravskem, kjer so naseljeni Hrvati, so proslavili 350 letnico prihoda Hrvatov v te kraje. Svečanostim so prisostvovali tudi predsednik parlamenta Stanek, več poslancev in senatorjev, deputacija mesta Zagreba s profesorjem Debeljakom na čelu in deputacija zagrebške jugoslovnsko-čehoslovnske lige z g. Bogunovićem na čelu. V Frešlovem je svečanosti prisostvoval jugoslovnski poslanik dr. Grisič, ki je burno pozdravil nagovoril zbrano množico. Na svečanostih je prišlo do navdušenih manifestacij za jugoslovnsko-čehoslovnsko bratstvo.

Vanča Mihajlov pojde v Italijo

Sofija, 17. sept. Turške oblasti so sporočile Vanči Mihajlovu, njegovi ženi ter spremstvu, da morajo v določenem roku zapustiti turška tla. V Ankaru doslej še ni prispela bolgarska zahteva po njihovi izročitvi.

O usodi Vanče Mihajlova je sredi ministrski predsednik Georgiev izjavil, da je prejel iz Carigrada brzojavko, kako je Vanča Mihajlov prišel v nekdanjo turško prestolnico. Tam je pod strogim nadzorom policije. Carigradski listi poročajo, da je v Carigradu razen Vanče Mihajlova tudi drugi glavni voditelj centralnega odbora ilegalne makedonske revolucionarne organizacije Georgije Nastev.

Pariz, 17. septembra. p. Listi poročajo, da je Mihajlov izjavil, da bo s svojo ženo v kratkem odpotoval v Italijo. Agencija Havas je razširila poročilo svojega carigradskega poročevalca, da se je poslaništvo neke tuje države danes zavzelo za Mihajlova in njegove ljudi, da bi se jih omogočil odhod v tujino. Poročilo pravi, da je bil Vanča Mihajlov danes izpuščen iz zaporov ter da je takoj odšel k nekemu Bolgaru, ki živi v Carigradu.

Bizantološki kongres

Sofija, 17. septembra. AA. Četrty mednarodni bizantološki kongres je končal svoje delo. Na predlog italjanskega delegata Mercattija bo prihodnji peti bizantološki kongres l. 1936. v Italiji, l. 1938. pa bo šesti kongres te ustanove v Siriji. Udeleženci kongresa so si včeraj popoldne ogledali zgodovinski samotan v Zemenu, nato pa so odšli iz raznih skupinah na izlete v okolice Bolgarske. Kralj Boris je odklonil predseidne posameznih delegacij.

Volitve na Švedskem

Stockholm, 17. septembra. AA. Včeraj so se vršile volitve v švedske deželne zbornice. Zmagali so socialni demokrati, ki so dobili 503 mandate (doslej 469). Konservativci jih bodo imeli 275 (329), agrarci 217 (187), ljudska stranka 117 (138) socialisti 15 (3) komunisti 9 (6).

Tragična smrt pod vlakom

Maribor, 17. septembra. Naglo se je včeraj jutraj raznesla po mestu vest, da je jutranji ljubljanski vlak povozil na Tezmem v bližini križišča nekoga moškega. Že zgodaj se je podala tja komisija, ki je ugotovila, da je nesrečno 31letni trgovski poslovodja Božidar Kumer, ki je bil zaposlen pri ljubljanski tyrdki Perdan in se je mudil na dopustu pri svojem očetu v Mariboru. Ugotovljeno so bile še naslednje podrobnosti:

Božidar Kumer je šel v nedeljo popoldne s svojim bratom, neko znanko in nekim znancom na izprehod. Zvečer so obiskali Pulkovovo gostilno na Tezmem in ostali tam pozno v noč. Vsi so bili izredno dobre volje. Tudi Kumer ni kazal nobenih znakov potrtosti. Ko so zapustili gostilno, so se podali na znankino stanovanje in se tam še naprej zabavali. Okrog pol 5. jutraj pa se je odstranil Kumer brez slovesa. Ostali so bili prepričani, da je šel domov. Kumer pa je krenil smrti v naročje. Vedel je, da prihaja kmalu po 5. uri osebnih vlak iz Maribora. Skril se je za živo mejo v bližini križišča ceste na Tezmem in čakal na smrt. Ko se mu je približal vlak, je skočil pred lokomotivo, ki ga je mahoma razmetala. Vlakovodja je takoj ustavil vlak in so le z največjo težavo potegnili izpod lokomotive razmetano truplo, ki so ga prepelali po komisijskem ogledu v mrtvašnico na pohrebekom pokopališču. Kaj je gnalo mladega moža v tako strašno smrt, ni znano.

Letošnja glavna skupščina Ciril-Methodove družbe

Bila je v nedeljo na Vrhniki — Zelo velika udeležba Soglasna izvolitev novega vodstva družbe

Vrhnika, 16. septembra.

V nedeljo je bila na Vrhniki ob zelo veliki udeležbi delegatov družbe sv. Cirila in Metoda letošnja glavna skupščina te naše najodličnejše narodne obrambne organizacije. Goste, ki so se zbrali iz vse dravske banovine, je na vrhniški postaji pozdravil najprej predsednik vrhniške podružnice CMD žrinozdravnik g. Grom, ki je poudaril veliki pomen družbe za naš narod nekoč in danes ter izrazil željo, da bi vrhniška skupščina pomenila nov korak v družbinem razvoju. Mala deklica je pozdravila predsednico CMD go. Franjo Tavčarjevo s pesniško zasnovanim nagovorom ter ji izročila krasen šopek rdečih nageljev. Njej je sledil majhen deček, ki je pozdravil podpredsednika CMD g. dr. Simona Dolara ter mu prav tako izročil šopek cvetic. Oba počastena sta se za ljubki pozdrav z iskrenimi besedami zahvalila, nakar je vrhniški župan g. mag. ph. Hočevar izročil skupščinarjem pozdrave vrhniških občanov, se vodstvu CMD zahvalil za delo, ki ga vrši za obstanek našega naroda ter želel vsem gostom prijetno bivanje v kraju, ki je dal Ivana Cankarja in velikega narodnega mecenar Karla Kotnika.

Gostje so odšli s kolodvora naravnost v telovadnico narodne šole, pred katero jih je v špalirju sprejela šolska mladina, ki je pridelila narodno obrambnim borcem nad vse ljubek sprejem.

Otvoritev skupščine

V telovadnici narodne šole se je najprej vršilo zaupno zborovanje vodstva in vseh delegatov podružnic, ki je trajalo od 9. do pol 13. ure. Brez odmora so se zborovalci potem podali na veliko glavno skupščino v lepo okrašeno dvorano Sokolskega doma; v dvorani je bila tudi velika slika mecenar Karla Kotnika. Skupščino je otvorila predsednica CMD go. Franja Tavčarjeva, ki se je najprej v svojem nagovoru spomnila Nj. Vel. kralja Aleksandra, nato pa toplo pozdravila zborovalce ter dala besedo družbinemu podpredsedniku g. dr. Simonu Dolaru.

Podpredsednik dr. Dolar se je v uvodu najprej spomnil lanske skupščine, ki je potekala v znamenju narodne sloge in družbine preporojenja, spomnil se je bratov na severu in jugu, s toplimi pozdravnimi besedami je prikazal njihovo trpljenje ter izrazil željo in upanje, da bodo vztrajali na svoji rodni grudi. Nato je zborovalcem izročil pozdrav častnega prvomestnika mons. Toma Župana in župnika g. Ivana Vrhovnika. Nekateri zadržani funkcionarji in delegati CMD so se opravičili in obenem poslali večje ali manjše zneske, tako da se je nabralo iz tega naslova 850 dinarjev.

Podpredsednik je dalje pozdravil zastopnika banske uprave prosvetnega načelnika g. Josipa Breznika, sreskega načelnika g. Znidariča, narodnega poslanca g. Prekorskega, ptujskega župana g. Jeršeta, zastopnika emigrantskih korporacij dr. Lava Crnelja, zastopnika profsorskega društva prof. Ivana Koljara, zastopnika UJU gđ. Frančiško Završano, zastopnika Narodne Odbrane dr. Cepudra, zastopnika JNAD »Jadrana« g. Dušana Verbiča, zastopnika Zveze kulturnih društev g. Boleslava Hitra, zastopnika kluba koroskih Slovencev dr. Fellacherja, zastopnika Sokola Ljubljana g. Smoleta, zastopnika organizacije JNS na Vrhniki g. Završnika, senatorja dr. Valentina Rožiča, zastopnika naše severne meje iz St. Ilje g. Ferencaka, zastopnika mesta Ljubljane dr. Rika Furxa, zastopnika Jadranske straže g. Josipa Znidariča, predsednika Osrednje zveze westfalskih Slovencev g. Pavla Bolha, narodno obrambni delavci v Litiji go. Bevkovo in go. Svetčevu, predstavnik goriških Slovencev g. Andreja Gabrščika in vse druge, ki so se odzvali vabilu naše najpomembnejše narodno obrambne organizacije. Pismeno ali brzojavno so skupščino pozdravili številni posamezniki in narodne organizacije, med njimi ljubljanski poslanec doktor Albert Kramer in minister socialne politike dr. Fran Novak. Podpredsednik je nato prebral petindvajset imen od lanske skupščine umrlih članov CMD, ki so jih zborovalci počastili stoje, s klici: »Slava!«

Poročila o delu družbe

Podpredsednik dr. Simon Dolar je v svojem nadaljnjem govoru na kratko orisal pomen narodno-obrambnega dela v današnji dobi, se zlasti toplo zahvalil vsemu obsejmu učitelstvu in izrazil željo, da pride v delo družbe novo življenje, nakar je prešel na dnevni red. Preden je pa podal svoje poročilo tajnik, se je razvila kratka debata, kako naj se izvedejo voli-

tve. Izvoljen je bil na pobudo g. dr. Miheleka verifikacijski odbor, ki je od delegatov pobral glasovnice. Šele nato je izbrano poročilo tajnikov namestnik g. Škulj o delu v preteklem poslovnem letu. Vodstvo je imelo sedem plenarnih sej. Dovolilo je 28 obsejnim šolam za revne učence nakup šolskih knjig in učil, 61 obsejnim šolam pa primerne zneske za priraditve, božičnic, ki so nekako v tradiciji kot nekdanja protitež Schulvereinu in Südmarki. Sledilo je naštevane se številnih narodno-obrambnih podpor obsejnim šolam in raznim narodno-obrambnim akcijam. Iz poročila je bilo videti, da posveča družba največjo skrb obsejnemu pasu, kjer je narodno šolstvo še vedno zelo pomanjkljivo. Čeprav je družba posvečala skoro vse svoje delo izpolnjevanju šolstva v krajih, ki so ogroženi po tuji asimilaciji, je vendarle se ugnela poseči s svojimi sredstvi povsod tam, kjer je šlo za naš življenj. Dokaz, da družba kljub težkim razmeram vztrajno deluje, je tudi to, da število podružnic spet narašča. A če družba tu pa tam svojem delu ni mogla biti povsem kos, je treba pomisliti, da je po vojni nastalo širrom Slovenije vse polno novih narodnih društev, ki spet na svoj način skrbijo za narodno vzgojo in narodno obrambo.

Tajnik se je v svojem poročilu doteknil vseh naših perečih vprašanj in ni varčeval ne s hvalo ne z grojo. Naslikal je stanje našega naroda doma in v tujini. In sleherni je moral prejeti jasno podobno in po njej sklepati, da je še zmeraj treba krepkega dela za ohranitev našega naroda. Tajnikovo poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Blagajniško poročilo je dal dr. Janko Kernik. Prejemki v letu 1933 so znašali 1.346.394 Din, izdatki pa 1.296.822 Din, tako da je prebitek znašal 49.671 Din. Čisto premoženje družbe znaša 2.447.764 Din. V imenu nadzornega odbora je predlagal prof. Sič, da izrečejo delegati vodstvu razrešnico z zahvalo. Predlog je bil soglasno sprejet.

Živahna debata

Sledila je živahna debata, ki so se je udeležili številni delegati, med katerimi je bilo zlasti častno zastopano, kakor vselej na skupščini CMD, naše učitelstvo. Posamezniki so prikazali upravno stanje našega šolstva ob naših mejah ter apelirali na vodstvo družbe, da posveča v bodoče večjo skrb mladini v ogroženih obsejnih krajih; odpravijo naj se nedostaki, zaradi katerih je našim nasprotnikom potujčevanje našega rodu nemalo olajšano.

Proti koncu debate se je oglašil k besedi zastopnik »Branirova« senator dr. Rožič, ki je zaradi manjših trenj v družbi humorno pa zelo upravičeno poudaril, da se od mladih veliko pričakuje, od starih pa vselej veliko zahteva. Takoj nato se je oglašil k besedi v imenu akademskih podružnic CMD g. Vekoslav Iskra. Izjavil je, da je nujno potrebna reorganizacija podružnic in vodstva CMD v duhu novega nacionalizma z ozirom na močno se razvijajočo mlado državo, kateri je potrebna moralno močna mladina, da bo kos borbi v današnjem času. Današnja mladina za to borbo po marsikateri krivdi okorelih vodstev ni dovolj pripravljena. Tudi CMD bi morala skrbeti, da zraste mladi jugoslovnski rod tako, da bo kos nalogam, ki mu jih naložata dobrot in mlada jugoslovnska država. Govornik je zahteval močno tiskano propagando, zlasti list, ki naj se bavi s sodobnimi narodnoobrambnimi problemi ter reorganizacijo družbenega kolektarja, ki naj preide v redakcijo mladine. Zborovalci so govornika nagradili z živahnim odobravanjem.

Novo družbino vodstvo

Sledile so volitve, pri katerih so bile z vzklikom izvoljene za častno predsednico dvorna dama go. Franja Tavčarjeva, za prvomestnika g. inž. Janko Mačkovec, za odboj pa gg. dr. Simon Dolar, dr. Janko Kernik, narodni poslanec Ivan Prekorski, Miroslav Senekovič, go. Potočnikova, šolski nadzornik Tomažič iz Maribora, šolski upravitelj Anton Hren, Viljem Rohrman, Mirko Gruđen, akademik Uršič, postojanski čelnik v p. Ludvik, profesor Ivan Kolar, dr. Vasič in prosvetni načelnik Josip Breznik. Zlasti burno je pa bila pozdravljena izvolitev novega prvomestnika g. inž. Janka Mačkoveca. Izvoljena sta bila še z vzklikom dosednji nadzorni odbor in razsodišče.

Zborovalci so odšli po zaključku zborovanja pred spomenik Ivana Cankarja in na grob mecenar Karla Kotnika, kjer so se obema borcem za boljšo bodočnost našega naroda poklonili z vencema.

K tragediji pri Ptuj

Aretirani Anton Kostanjevec je naposled izjavil, da je ustrelil sestro Terezijo po nesreči

Ptuj, 17. septembra.

Poročili smo že o zločinu, ki se je izvršil v noči od petka na soboto v vili pokojnega ravnatelja. Mestne hranilnice Kasperja Ivana v Budini. Kakor se je ugotovilo, je prenočeval v vili že več noči Anton Kostanjevec s svojo pokojno sestro Terezijo, ki je bila po smrti svojega gospodarja še vedno ostala v službi. Usodne noči sta se oba vrnila okoli 1. ponoči domov, spremljana je od brata Franca in več drugih fantov, ki so bili pri lučenju koruze pri posestniku Megliču.

Anton Kostanjevec je sploščka trdil, da so v hišo udarili razbojniki in ustrelili njegovo sestro Terezijo hoteč se polastiti premoženja pokojnega ravnatelja, ker so bili uverjeni, da je v hiši večja vsota denarja. Kar pa ni res. Tudi njegov brat Franc je takoj po tragediji trdil, da so bili roparji v hiši: oddal je na prostem s samokresom, ki mu ga je dal brat Anton, več streliv. Anton Kostanjevec je pozneje izpovedal, da je res sam po nesreči ustrelil sestro. In sicer s samokresom na bohenček, ki ga je našel že nabitega v sobi. Izjavil je, da se je samokres sam izprožil in po nesrečnem

naključju zadel njegovo sestro v hrbet prav v trenutku, ko si je pripravljala ležišče. Prvotne izpovedbe, češ, da so mu razbojniki ustrelili sestro, je preklinal in izjavil, da je govoril tako le iz strahu pred kaznijo za nepravilno ravnanje z orožjem.

Ker je dokazano, da njegovega brata Franca ne zadene nikakr krivda, so tega izpustili iz zaporov, med tem ko je bil Anton še pridržan in se proti njemu še vodi preiskava, ki bo dognala ali je kriv ali nedolžen, odnosno če je imel namen ubiti svojo sestro.

Iz državne službe

Beograd, 17. septembra. p. V sodni službi je bil upokojen starešina sreskega sodišča III/2 v Sužemberku dr. Matija Lavrenčič. V šolski službi je Marija Tavčar, ki služi na meščanski šoli v Ljubljani, napredovala iz 6. v 5. položajno skupino.

Vremenska napoved

Dinastijska vremenska napoved za torek: Menjajoče se, kasneje bolj oblačno, prehodno zelo toplo.

Pred uveljavljenjem zakona o mestnih občinah

Ukinitev vseh onih mestnih organov, ki jih novi zakon ne pozna več — Revizija občinskih svetnikov

Beograd, 17. septembra. p. Ker stopi zakon o mestnih občinah v veljavo že 23. septembra, je minister za notranje zadeve za pravilno in enotno izvajanje zakonskih določil izdal naslednja pojasnila in navodila:

1. Ko stopi novi zakon o mestnih občinah v veljavo, se morajo ukiniti funkcije vseh onih organov, ki so obstojali po dosedanjih organizacijskih predpisih, ki jih pa ni več v novem zakonu, kakor n. pr. občinsko sodišče, senat, magistrat, gremij, kmet itd. Na osnovi prehodnih uredb, taki organi niso pooblašteni, da bi nadaljevali svoje funkcije, dokler se ne izvrši organizacija mestnih občin po novem zakonu. Od tod izvirajo tudi posledice, da se imajo, ko stopi novi zakon v veljavo, ti organi in njih delokrog ter kompetenca prenesti na organe, ki jih določa novi zakon. Kolikor pa so organi po dosedanjih organizacijskih pred-

pisih identični po ustroju in poslovanju z organi, ki jih določa novi zakon, imajo dobiti nazive v smislu novega zakona.

2. Ko stopi v veljavo novi zakon, smejo biti predsedniki in mestni svetniki samo oni, pri katerih so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih v ta namen določa novi zakon. Zaradi tega se razrešijo dolžnosti vsi predsedniki in mestni svetniki, ki so na teh položajih, pa po novem zakonu glede njih niso izpolnjeni za to potrebni pogoji.

3. V občinah, ki so po dosedanjih predpisih imele sodno pristojnost in posebne občinske odbore, mora, čim stopi novi zakon v veljavo, posle teh kompetenc opravljati samo občinski uradnik-pravnik, ki ga v to svrhu določi mestni svet. Če pa v takih občinah ni takega uradnika-pravnika, se ima takoj sprejeti v občinsko službo in ima obenem takoj prevzeti posle, kakor jih določa novi zakon.

Italija in sosedi

Prizadevanja za zblizanje Italije s Francijo in Malo antanto — Pomen Barthoujevega obiska v Rimu

Pariz, 17. septembra. g. Kakor poročata »Petit Parisien« in »Echo de Paris«, so bila predmet razgovorov Barthouja v Ženevi vprašanja Avstrije, srednje Evrope in modusa vivendi med Malo antanto in Italijo. »Petit Parisien« piše glede na razgovore Barthouja in dr. Schuschnigga, da je težko vzpostaviti ravnotežje med sosednimi državami Avstrije. Anglija se obotavlja, ker noče v srednji Evropi prevzeti nobenih nadaljnjih obveznosti. Pred pariškimi konferencami, ki bodo pred odhodom Barthouja v Rim, se ne bo zgodilo ničesar končnovejavnega. Barthoujev sestanek z Mussolinijem bo diplomatski dogodek največje važnosti. »Echo de Paris« poudarja, da bi Barthoujevo potovanje v Rim moglo doživeti neuspeh, če bi razpravljali samo o tako imenovanem zblizanju atmosfere. V kolonijalnem vprašanju in v vprašanju srednje Evrope se mora doseči sporazum, sicer bi ta sestanek pomenil fiasko. Jugoslavija ne more dovoliti v Podunavju premoči Italiji, ki je zvezana z revizionistično Madžarsko. Pertinax poudarja, da izdeluje baron Alois beseidlo angleško-francoske pogodbe, ki bi bila pristopna tudi Nemčiji in podunavskim državam.

Mala antanta in Avstrija

Pariz, 17. septembra. AA. Nocojšnji »Paris Soir« priložuje izjavo avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga njegovemu poročevalcu Sauerweinu v Ženevi. O načrtu podunavske zveze je dr. Schuschnigg izjavil, da

Avstrija nikogar ne izključuje iz tozadevne konvencije, ki bi se sklenila. Izrazil je željo, da bi se našla zveza, ki bi jamčila ne samo za notranji red v Avstriji, temveč tudi za red v Evropi.

O februarjskih dogodkih je dr. Schuschnigg izjavil, da so bili obojeni na smrt sam tisti, ki so premislekom druge umorili. Jules Sauerwein pojasnjuje nato stališče Male antante napram avstrijskemu vprašanju. Prvo načelo Male antante je t. e. n. da mora neodvisnost Avstrije jamčiti mednarodna zveza pod pokroviteljstvom Društva narodov, tako da nobena država ne bo imela pri tem pooblaščenega položaja. Drugo načelo naj prepereči vsako obnovo Habsburžanov, prav tako pa tudi združitev z Nemčijo.

Huda nesreča v plovdivski gimnaziji

Sofija, 17. septembra. AA. V poslopiu gimnazije v Plovdivu se je včeraj pripetila huda nesreča. Med govorom ravnatelja se je izenačena vdrl pod. Prisotni, ravnatelj, duhovniki, profesorji in nad 100 dijakov je padlo 4 m. globoko. Nastala je strahovita panika. Prvi so vdrl v dvorano mimoidoči s ceste, nato pa so prihili na pomoč redarji in gasilci. Mnogo oseb je lahko ranjenih, sedem pa so jih morali prepeljati v bolnico.

Največja senzacija Ljubljane je zgodovinski velifilm

HENRIK VIII. IN NJEGOVH 6 ŽENA

V glavni vlogi slavni C. Laughton, znan iz filma
»V znamenju križa«
ELITNI KINO MATICA
Telefon št. 21-24 Predprodaja od 11.—1/3. Predstave ob 4., 7., 9.

Domače vesti

• Počastitev spomina dveh zaslužnih mož. V nedeljo je Budva lepo počastila spomin svojega zaslužnega sina Stepana Mitrova Ljubuške, književnika in politika, ki je bil v najhujših časih voditelj in vzgojitelj naroda. Posmrtno ostanke zaslužnega narodnega voditelja so že leta 1885. prinesli iz Dunaja, v nedeljo pa je bil odkrit in posvečen tudi lep spomenik.

— V Kostanjici pa so tudi v nedeljo odkrili spominsko prsteno zaslužnemu pečagogu Davorinu Trstenjaku. Poleg velike množice domačinov se je udeležilo te slavnosti okrog 400 učiteljev in učiteljic s predsednikom g. Ivančan Dimnikom in odborniki JUU na čelu. Predsednik JUU g. Dimnik je na proslavi govoril in imenu učiteljske organizacije ter okrasil spominsko ploščo z lorvorjnim vencem.

• Kongres Ferijalnega saveza bo 23. t. m. na Bledu. Obenem se bo proslavila 15. letnica dela Ferijalnega saveza v naši državi. Kongres se bo vršil v siskolski dvorani.

• Natečaj za vrhovnega državnega pravobranilca. Splošni oddelek finančnega ministrstva je razpisal natečaj za kandidata vrhovnega državnega pravobranilca in njenega namestnika. Vrhovni državni pravobranilec mora po čl. 44 zakona o državnem pravobranilstvu razen pogojev iz uradniškega zakona izpolniti še pogoje, ki jih zakon o sodniški službi za sodnika kasacijskega sodišča, ali pa mora imeti za seboj 5 let državne pravobranilske službe. Namestnik vrhovnega državnega pravobranilca mora pa razen pogojev uradniškega zakona izpolniti še pogoje, ki jih zahteva zakon o sodnikih, za sodnika apelacijskega sodišča, ali pa imeti za seboj tri leta službe višjega svetnika ali svetnika državnega pravobranilstva. Služba vrhovnega državnega pravobranilca je razporejena v drugo skupino druge in prve stopnje, namestnika vrhovnega državnega pravobranilca pa v tretjo skupino druge in prve stopnje. Interesenti, ki ustrezajo navedenim pogojem, naj pošljejo svoje prijave s potrebnimi dokazi splošnemu oddelku finančnega ministrstva najkasneje do 5. oktobra.

• Iz finančne službe. Imenovan je za davčne inšpektorja v 6. položajni skupini pri davčni upravi v Kranju Prudič Anton, višji davčni kontrolor. Za davčne kontrolorje 7. položajne skupine so imenovani: pri davčni upravi za Maribor mesto Haler Leopold in Ferencak Martin, pri davčni upravi v Radovljici Rozman Janko in Rožan Janko, pri davčni upravi v Murski Soboti Perkič Franc, pri davčni upravi v Sočanju Smid Dominik. Za davkarje 8. položajne skupine so imenovani: pri davčni upravi v Ljutomeru Martinjak Viktor, v Novem mestu Fajdiga Slavko in Blažon Franc, pri davčni upravi v Konjicah Bašković Anton. Za pomožnega arhivarja v 9. položajni skupini je imenovan pridavčni upravi za Ljubljano okolico Vrtovec Zoran.

• V odbor žematskega medžila za področje dravske banovine so bili v nedeljo izvoljeni gg.: dr. Alja Košir, predsednik zdravniške zbornice, dr. Ibrahim Hadžiman, pristav finančne direkcije, Halil Velid Levstik, književnik in novinar Omerberg Džinič, carinski uradnik, Derviš Kahvedžić, carinski uradnik. Namestniki pa so: dr. Ali Krajger, zobozdravnik, Mušan Mutevelić, trgovec in Uzeir Alojbegović, carinski uradnik.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V SISKI — Telefon 33-87

Pikantne in vesele ljubavne ter zakonske pustolovščine v filmu

Ljubica

V glavnih vlogah: Lily Damita in Mary Grant.
Paramountov film v nemškem jeziku.
Predstave v torek, sredo in četrtek ob 7. in 9.

V dopolnilo nov Foxov zvočni tednik in šalji »Beky-Boop« film.

Pride! KRALJ ARENE Pride!

Kulturni pregled

Klabundov »Borgia«

Klabund je ime, ki se pri nas že nekaj časa česče pojavlja. Predvsem ga poznamo kot avtorja dveh neznanih kitajskih iger »Kroz kredos in »Praznik cvetočih češenj«, ki sodita med najnepešnejše uprizoritve ljubljanske drame v zadnjih letih. Klabund je uspešno, da motive, ki so bohotno zrasli v vzdajšu kitajske dramatske poezije, prearedi na tla evropske dramatike in jih opravi za najfinše sentimentalnost, kar je eramežljivo živi v povojnem človeku. Odtod njegov uspeh. Prav za prav je Klabund besedonim. Pod njim se je skrivaj mladi nemški pisatelj, ki ga je pred leti pokosila tuberkuloza. Njegovo pravo ime nima tako dobroga zvoka: Klabund je čitatelj več kot ime, zdi se, da je v njem mazičen prizvok. Ta mladenič, žigar izžeti tuberkulozni obraz viditi v njegovih »Zgodovinskih književnostih«, je mrzlično pisal in pohlepno živel, kakor veli, ki slutijo zgodnjo smrt. Zapustil je za seboj nenavadno obsežno delo. Mnogo je prevajal iz orientalskih literatur, tako navedimo samo njegov prevod Li-Tai-Pea, ki je izšel v sloveči zbirki »Insel Bücherlein«. Nekoliko njegovih romanov je etnričnih v serijo »Romanen der Leidenschaft« (Romani strasti). Omenili smo že njegovo »Zgodovinsko književnost« (Literaturgeschichte), ki

je značilna priča življenjske volje in ogromne delavnosti tega od leta do leta bolj usihajočega, v zagonu ustvarjanja izorevajočega mladeniča. Pregled literarne vseh narodov in časov v enem zvezku! Kdo drug bi bil epial šoleki priročnik z dolgimi, utrujajočimi vretami tujih imen. Klabund je bistro orisal posamezne periode, jih obsejal v rožnato poetično lučjo, v kateri narodi in časi, vzhajajo in zahajajo, ponekod erečno karakiziral velike pojave in je še našel dovolj prostora za okusno izbrano citate. Ni nezanimivo, da je v tem zgodnjem pregledu upošteval tudi Slovence. Kdo mu ne bi hotel odpustiti posameznih napak, ki so v drugih pregledih — delu učeni mož — za posamežne in debeleže!

V ciklus »Romanov strasti« sodi »Borgia«, ki smo ga pravkar dobili v prevodu Vladimirja Levstika in zalozbi »Prijetilja« (Evalite). Ni bilo lahko napisati nekoliko novih in svežih strani o renesančni dobi, ki vanjo pada moč in propad te španske rodbine, in o ljudeh, ki so dali hvalen slovo že tolikim romanopiscem. Klabund si ni le po naključju izbral Borgijevce za glavne osebe, ampak tudi ustvarja svoje fantastične posameznih njihovih oseb je videl do grozotolepe popolnosti stopnjevanje tipe človeške demonije. Ni torej našel v njih sa-

spalnici silbal ropot in ko je prišlag luh, je zagledal v sobi velikega močnega človeka s sekuro v roki. Ko se je ves prestrašen dvignil, ga je neznanec z usosom sekire udaril po glavi. Industričeva so-proga je vplila na pomoč in je razbojnik tudi njo udaril. Ko je zamahnil še enkrat, je Fletin prestregel udarec z roko in ker je v tistem hipu v stanovanju nekaj zapropotalo, je razbojnik naglo zapustil sobo. Alarmirani sosede in orožniki so našli vse sobe Fletinovega stanovanja odprte, na neki mizi pa tudi sveženj viomilskega orožja. Industričeva žena, ki je lažje ra-

Danes velika filmska drama ljubezni, strasti in filrt

MADAM SATAN

To delo so ustvarili najboljši igralci.
ZVOČNI KINO DVOR. Predstave ob 4., 7. in 9. — Cene 4.50 6.50 Din.

njena je ostala v Prijedoru, hudo ranjena Fletina pa so morali odpremiti v zagrebško bolnico.

• Prah in neenaga sta največja škodljivca vsakega perila. V medsebojnem podpiranju razjedata nitke perila, ki v teku časa pridelata razpadati. Zlatorogovo milo pa s svojo obilno in goste ter snežno belo peno očisti perilo vsake nesnage in ga s tem napravi trpežnim. Z Zlatorogovim milom oprano perilo je lepše ko novo. To ljudski glas dobro ve in pravi: »Le Zlatorogovo milo da belo perilo!« To milo priporočamo tudi mi, saj je res dobro in tudi domače!

Obnova perila — Igrača, ako uporabljaš PST Patent Stopf Twist pripravo, ker ne krpaš, temveč šivaš na šivalnem stroju.

• Naša policija uvaža radio-telegrafsko službo. Centralna policijska šola v Zemunu se neprestano izpopolnjuje in modernizira, sedaj pa si je uredila tudi radio-telegrafsko postajo kakor najmodernejši policijski zavodi v Evropi. Pomočnik upravnika šole g. Tkalčević je lani v jeseni obiskal dunajsko policijsko radijsko postajo ter potem po njenem primeru uredil postajo tudi v Zemunu. Letos junija je bil urejen prvi aparat in so bili stroški po iniciativi g. Tkalčevića nenavadno nizki. Radijska postaja je bila pred nekaj dnevi popolnoma urejena in stopila je že v zveze s postajami vse Evrope. Najprej je izmenjala pozdrave s centralno policijsko radijsko postajo za Evropo, ki je nameščena v Berlinu. Do spomladi bo postaja že tako urejena, da bo lahko iz vsega sveta sprejemala ter na vse strani oddajala obširna poročila. Ko bo to doseženo, bodo prideli ustanovitvi radijske postaje tudi pri drugih policijskih ustanovah v državi. V to svrhu bo 1. oktobra na centralni policijski šoli v Zemunu otvorjen prvi tečaj policijskih radiotelegrafistov. Tečajniki se bodo usposabljali za urejanje aparatov, da bodo lahko potem svoje znanje uspešno uporabljali pri svojih edinah.

• Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo. • Citajte v interesu svojega zdravja današnji oglas od radenske.

Iz Ljubljane

• Zahvala. Ob sijajnem zaključku festivala slovenskih narodnih plesov smatramo za svojo dolžnost, da se zahvalimo vsem, ki so pripomogli, da je festival tako kakovostno uspel. Zahvaljujemo se vsem gg. referentom in ostalemu mestnemu uradništvu in uslužbencom, ki so pošteno postavili svoje moči na razpolago. Zahvaljujemo se dalje damskemu komiteju, tako častnim predsednicam kot vsem članicam tega komiteja. Dalje uradništvu in uslužbencom glavne postaje, da se je ogromni promet v teh slavnostnih dneh vršil brezhibno pri prihodu in odhodu dragih nam gostov. Hubadovi pevski župi, železnikarski godbi Slogi in sokolski godbi, Rdečemu križu in samaritanom, skavtski organizaciji, številnim narodnim nošam pri sprejemu in ljubljanskemu občinstvu sploh, ki je pokazalo pri sprejemu pri predstavih toliko umevanja za prvi festival slovenskih narodnih plesov. Glavni pripravljali odbor.

• Bilanca zračnega prometa. V nedeljo je bil zračni promet zaključen in letel je Spartak zadnjikrat v letošnji sezoni letel

ZOBAR

PUHER MIHAEL

DR. IZFRASANI DENTIST

večetni volonter državne zobozdravniške univerzitetne klinike v

Berlinu

JE OTVORIL

vojo ordinacijo v I. nadstropju Poljanska c. 1, Peglezen

na Sušak. Na progi Ljubljana—Sušak je potovalo s letalom v obeh smereh od 1. maja do 16. septembra 697 potnikov. Med njimi je bilo 148 inozemcev. Ti potniki so imeli s seboj 10.455 kg prtljage, letalo pa je preneslo tudi za blizu 37.000 kg pošte. Zračna zveza Ljubljana—Celovec je bila odprta 1. julija, zaključena pa 31. avgusta. Te zveze se je poslužilo 35 potnikov in med njimi samo 9 inozemcev. Proga je bila manj posejana zaradi potnih listov in seveda tudi zaradi tega, ker kma-mo s Celovcem je malo trgovskih zvez. Tekom sezone je bilo v Ljubljani vsega 1662 potnikov z letali, kar je za dobro gospodarske depresije znatna številka.

• Narodni banki manjka prostora. Kakor smo svoj čas zabeležili, je dala uprava podružnice Narodne banke v svoji hiši v Knafljevi ulici pozidati nekaj polstrošnih prostorov in obenem obnoviti fasado. Gradbena dela, ki jih vrši Stavbna družba, so zunaj v glavnem končana in včeraj so pričeli razdirati odre. Uprava

Samo še danes zgodovinski film

KRALJICA LUIZA

V glavni vlogi slavna

HENNY PORTEN

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave danes ob 4., 7. in 9.

Narodne banke gradi v podstrešju novo stanovanje za slugo, staro stanovanje pa bodo preuredili v pisarniške prostore. Obrat ljubljanske podružnice je v zadnjih letih zelo narasel in ima banka 21 uradnikov, tako da je vprašanje pisarni stalno pereče. S prenovljeno fasado skuša Narodna banka vzdržati harmonijo s sosednjim palačo Hranilnice dravske banovine, ki je dobila s novim nadstropjem prav reprezentativno obličje.

• Francoske tečaje spet odprejo za odrasle s 1. oktobrom 1934 Francoski inštitut. Pouk bo na moškem učiteljsku, in sicer: za začetnike ob ponedeljkih in četrkih zvečer, drugi tečaj bo ob torkih in petkih, tretji pa ob ponedeljkih in sredo. Poleg tega bodo predavanja o francoski slovnici v francoskem jeziku in konverzacija ob torkih in petkih zvečer. Prijav se sprejema od 24. t. m. dalje od 18. do 20. ure A. Dolenc, služitelj učiteljskega in-formacije dala Francoski inštitut.

ZOBOZDRAVNIK - SPECIJALIST

DR. HLAVATY

zopet redno ordinira od 3. do 7.
Aleksandrova cesta št. 4 (pasaža)

• Gospodinja! Ako Vas zanima, kako se pere vse vrste nogavic, nadalje razne obleke, ki jih potem shranimo preko zime, Vas prosimo, da se udeležite predavanja, ki se bo vršilo danes v torek ob 4. uri popoldne pri Zvezi gospodinj, Breg št. 8. Priredi ga Celjska mlarna d. z. o. z.

• Danes v torek odpre TKD Atena oba tečaja moderne gimnastike pod strokovnim vodstvom gospe prof. Vaskeljeve v telovalodni ženske realne gimnazije na Bjeleisovski cesti. Za dijakinje od četrta na 6. do četrta na 7. zvečer. Mesečna ukovina 20 Din. Za dame od pol 7. do pol 8. zvečer. Mesečna ukovina 30 Din. Vadilo se bo vsak torek in četrtek ob navedenem času. Kdor skrbi za lepoto in zdravje telesa, pride sigurno!

KATJA DELAKOVA ŠOLA ZA RITMIČNO GIMNASTIKO IN UMETNIŠKI PLES.

DUKIČEV BLOK-GAJEVA 8.
VPIS DNEVNO OD 10-14

Tečaji so se že pričeli.

• Naše združeno žensktvo priredi veliko protestno zborovanje zaradi napadov na ženske pravice. O tem nam pišejo: Ni dovolj, da naše delo že itak slabše plačujejo, ker smo ženske, sedaj naj se ta krivica še izkazuje s posebno dolžnostjo o najnižjih prejemkih, ki naj bodo za ženske manjši kakor za moške. Tudi zasebne in državne nameštence občitajo zastopajanje in to zlasti pri namestitvah in napredovanju, kjer imajo povsod prednost moški. Krivice, storjene pri zadnjih redukcijah ženam, se niso popravile. Ženski mladini se zapira pot v šole! Na skupnem zborovanju bodo žene zahtevale: za enako delo enako plačilo; nameščenje po kvalifikaciji in po socialnih razmerah, ne pa po spolu; najširšo možnost šolanja za žensko mladino. Ženske! Udeležite se protestnega zborovanja jutri 19. t. m. ob 18. v dvorani Delavske zbornice.

• Velika katastrofa na morju. Pred nekoliko dnevi se je orjaški potniški avion F. P. 1 dvignil za pot v Ameriko. Preteklo je že precej časa, a do danes se še ne ve, kje je ogromno letalo. Upanje je, da se je kje prislino spustilo na kak

Najtežje je najti vzrok in pričetek bolezni,

kar pa je pri vsaki bolezni najvažnejše, ker takoj v začetku je še vsaka ozdravljiva. Zdravnik pa že ugotovi, da je bolezen zastarela, ne da bi bolnik prej kaj vedel ali čutil. Bolezni so pótuhnjene! Zaradi tega je najbolje paziti na zdravje in preprečiti bolezen že tedaj, ko se še ne pojavi. To je edino mogoče z rednim pitjem glasovite Radenske. Če se neugodno počutite ali če zdravnik ne more ugotoviti takoj, kaj Vam je, začnite takoj redno piti Radensko slatino! Obširno brošuro o Radenskih vodah dobite zastojni, le sporočite željo na naslov: Zdravilišče Slatina Radenci. 88-6

otok. Do dame pa se še ni javilo. Kljub klicanju in iskanju dobila centrala dnevnoročila »F. P. 1« ne odgovarja.

• Henrik VIII. in njegovih 6 žena je nenavadno filmsko delo. Tudi smov filma je nekaj izrednega in nadvse napetega. Slavni Charles Laughton je v tem filmu ustvaril tip, kakršnega je redko srečamo na filmskem platnu. Kritika pravi, da je to delo eno izmed največjih del, kar jih je v zadnjem času ustvarila filmska tehnika in filmska umetnost.

• Oddaja elektroinstalacijskih in elektrotehniških del. Prešli smo: Ker se po-gosto dogaja, da oddajajo gospodarji elektroinstalacijska in elektrotehniška dela ne vede osebam, ki za ta dela niso upravičene, niti kvalificirane in imajo nato s predelavo dvojne stroške in zamudo, objavljamo naslednje informacije: Omenjena dela smejo po zakonu opravljati le koncesionirani elektro-podjetniki s svojimi prijavljenimi monterji, kakor tudi tiste elektrarne same, ki imajo zadevno zakonito pravico. Koncesionirani elektro-podjetniki in za ta dela upravičene elektrarne jamčijo, da izvršena dela odgovarjajo interesom lastnika in zakonskim predpisom, dočim za dela šumarskega inženirja ne odgovarja; elektrarne centrale, posebno še v mestu, pa šumarskih del niti ne priključijo. V interesu oddajalcev takih del je, da oddajajo dela neposredno elektro-podjetnikom in se na ta način omejo morebitnim zavračanjem po neupravičenih osebah. — Združenje elektrotehničnih obrti za dravsko banovino v Ljubljani. Informacije v Gajevi ulici 1/III.

• Tri kolese so izgubili iz zemlje. V gozdu pri Rakovniku je policija našla te dni ogrode treh biciklov zakopanih v zemljo. Očitno jih je skril tam neznan specialist za kolese, ki spravlja ukradeni blago na ta način v denar, da boljše, dragocenejše dele demontira ter odprodaja ali pa kakorkoli sam uporablja. Manj vredno ogrođe pa zametuje. Med izkopanimi kolesi je eno zeleno prepleksano in nosi tvojniško štev. 485.448. Eventuelni lastniki naj se zgleda na policijo.

• Wolfova ulica je od včeraj za nekaj dni za vozni promet zaprta, ker se bo tla-kovalo njeno ustje na Marjini trg.

• Telese masaje, pedikiranje, tressanje kurjih očes itd., ter vseh vrst kopeli najugodnejše v kopališču Slon.

• Društvo »Tabor«. — Drevi pevskavaja odpade, v petek pridite vsi!

Iz Celja

• Na naslov okoliške občine. Ob cesti nad Savinjo pod Starim gradom je rta v zadnjih letih umčila železno ograjo. Sedaj je cesta že dolgo brez ograje. Vozila so na tej cesti sedaj stalno v nevarnosti, da zdrknejo čez nezavarovani rob ceste v Savinjo, pa tudi promet pešcev je poneči zaradi tega nedostaka zelo ogrožen. Pričakujemo, da bo okoliška občina v najkrajšem času izvršila sklep, da postavi novo ograjo ob tej cesti, ker se gotovo ne bo hotela še dalje izpostavljati nevarnosti, da jo zadenejo posledice, če bi se na tej cesti dogodila težja nesreča.

• Sadna razstava in predavanje na Zg. Ponkvi. Sadjarsko in vrtnarsko društvo bo priredilo v nedeljo 23. t. m. sadno razstavo v Zg. Ponkvi pri Zalcu. V nedeljo jutraj po maši bo predaval sreski veterinarski referent g. M. Šribar iz Celja o prvi pomoči pri neugodah živine in drugih strokovnih zadevah, strokovni učitelj g. Vadmaj iz Št. Jurja pa o sadjarstvu. Ker bo razstavljeno lepo sadje, opozarjamo vse ljubitelje dobrega sadja na to razstavo.

• V celjski bolnišnici je umrl v soboto v starosti 61 let župnik g. Ivan Ivanc s Sladke gore pri Šmarju. — V petek sta umrli v bolnišnici 74letna žena lesnega trgovca Marija Zupančičeva iz Zavodne pri Celju in 69letna dnarica Ana Radkova iz Zavodne, v nedeljo pa 56letna seimarka Apolonija Romihova, prav tako iz Zavodne.

• Nove tri zvonove so potegnili v petek v stolp Marjine cerkve v Celju. V soboto zvečer je bil stolp slavnostno razsvetljen. V Prešernovi ulici se je zvečer zbrala nepregledna množica prebivalstva, da sliši koncert, ki ga je na stolpu izvajal

in mu daje tudi po zvoku starineki in renesančni znanj.

Umljivo je, da se taka dela ohranijo samo v moškem prevodu, zato je založba prav storila, ko je poverila prevajanje »Borgia« Vladimirju Levstiku. Njegova popolna oblast nad jezikom, ki jo je v toliki meri pokazal n. pr. pri Tolstojem, je suvereno obvladala tudi Klabundov strastni, nervozni in patetični slog. Tako smo dobili »Borgia« v prevodu, ki je za Slovence kvaliteten enak izvorniku. Založba je tej knjigi preskrbela okusno opremo. —

Iz zagrebškega pisma

• Nova gledališka sezona se je pričela ob velikem zanimanju občinstva. Že na prvi predstavi v Malem gledališču je gostovala znana bolgarska umetnica Mimi Balkanska, ki je privabila v gledališče toliko občinstva, da so mnogi morali oditi domov, ker ni bilo prostora. Tudi njena nadaljnja gostovanja je spremljala izredno zanimanje. Ta odlična umetnica se večje priljubljenosti veseli v vsaki in vedno prinese kakšno novo odtenek. Če ti vidiš dvakrat zaporedno v isti vlogi, se ti zdi, da si gledal dve različni umetnici.

V Velikem gledališču smo imeli gostovanje Zlate Gimgienac — Gavellrove, ki je pela naslovno vlogo v Suppeovi opereti ali komični operi, kakor lo sedaj imenujemo »Boccaccio«. Naš nov Boccaccio ima prikupne odlike in je prikazan okusno, elegantno in inteligentno, nedostajalo je samo tisteza

seketet na pihala. Koncert so ponovili v nedeljo ob 6. zjutraj. Ob 9. je bila v cerkvi pontifikalna masa s orkesterom. Maso jebral g. opat Jurak ob številni asistenci. Novi trije zvonovi so obenem s starim, najmanjšim zvonom privikali zapeli v soboto o mraku. Marijina cerkev ima sedaj največje zvonove med vsemi cerkvami v Celju ter bližnji in daljni okolici. Do približnega leta nameravajo zbrati tudi denar za nabavo novih, modernih orgel.

— **Poneverba pri tvrdki Rakusch.** V večerajši številki smo poročali o poneverbah, ki so jih izkrivili nekateri uslužbenici tvrdke D. Rakusch v Celju. Sedaj nam poročajo, da so aretirali dva uslužbenca in da znaša škoda, ki so jo doslej ugotovili, 1500 Din. Preiskava se nadaljuje.

— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni vefilm »King Kong« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

— **Razglas davčne uprave za mesto.** Individualni razpored osnovnega in dopolnilnega davka, zemljarine za letošnje leto bo razgrnjen in na javni vpogled pri davčni upravi, soba št. 1 v času od 20. do 28. t. m. V tem času se morajo pri tukajšnji davčni upravi podati ugovori računskega značaja zoper odmero osnovno ali zoper odstotek dopolnilnega davka. Ker davčna uprava ustremiteljnim ugovorom ne bo upoštevala, morajo prizadeti vložiti pismeno ugovore. Razpored zgradarine in davka na rente za letošnje leto pa bo razgrnjen na javni vpogled davčnih zavezancev pri davčni upravi v sobi št. 5 v času od 18. do 25. t. m. O ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku bodo davčni zavezanci posebej obveščeni s plačilnimi nalogi, proti katerim bodo imeli pravico pritožbe.

— **Gasilsko slavlje v Razvanju.** V nedeljo je razvanska gasilska četa slavila 30letnico svojega obstoja. Pokroviteljstvo nad slovesnostjo je prevzel podban g. dr. Pirkmajer, ki pa je bil službeno zadržan in ga je zastopal sreski načelnik g. Milan Makar. Slovesne službe boje se je udeležilo veliko število gasilcev in sta bila navzoča tudi narodni poslanec g. Anton Krečič in župni starosta g. Klemenčič. Po končani maši je pokroviteljstvo zastopnik položil venec na grob umrlih članov razvanske gasilske čete in imel pri tej priliki lep nagovor. Gasilske čete so s pokopališča krenile pred gasilski dom, kjer so društvo čestitali k jubileju razni predstavniki oblasti in korporacij. Popoldne je bila gasilska vaja, ki je prav dobro uspela.

— **Gledališki obnove prejemajo letos dve uprizoritvi več ko lani.** Letos je v abonmanu 22 uprizoritev, in sicer 12 dramskih, 9 glastenih predstav ter en koncert. S tega vidika se je torej letos abonma pomenil za 10%. Abonma se plačuje v sedmih zaporednih obrokih vedno v prvih petih dneh vsakega meseca. Obroke so izredno nizki in jih zmore lahko vsak ljubitelj gledališča. Ker je letos izredno mnogo zanimanja za abonma, prosimo, da ga podpišete zlasti reflektantje za boljše sedeže čimprej. Prijave sprejme gledališka blagajna še do sobote 22. t. m.

— **Turkova hiša bo padla.** Končno se bo vendar uresničila želja prebivalcev Pobreške ceste in vsega magdalenskega predmestja po direktni zvezi državnega mostu s Pobreško cesto. Dolga leta je kljubovala temu načrtu znana Turkova hiša, ki jo je kupila mestna občina in ki so jo pričeli včeraj zjutraj podirati občinski delavci. Delo jim bo šlo najbrže bolj počasi od rok, ker bo občina iz starega uporabljivega materiala zidala dve novi hišici v magdalenskem okraju, ki jih bo prodala privatnikom. Ko bo padla Turkova hiša in ko bo zgrajen del Pobreške ceste, bo dobil magdalenski okraj na tem mestu povsem novo lice.

— **Nesreča ne počiva.** Ko sta se v nedeljo popoldne vozila na cesti med Kamnico in Selnico na motornem kolesu 19-letna šivilja Marija Novakova in njen znanec, je doletela Marijo hušja nezgoda. Na nekem ovinku se je motorno kolo preukoni in je Marija padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Mariborski reševalci so jo prepeljali v mariborsko bolnišnico. Tja so pripeljali tudi 15letnega viničarjevega sina Alojzija Kranjca, ki se je pri streljanju s starim možnarjem hudo ponesrečil. Fant se je približal možnarju v trenutku, ko je eksplodiral. Zlomljeno ima levo nogo, hude rane pa je dobil tudi po života. Iz Opotnice so pripeljali v bolnišnico 20letnega delavca Viktorja Habuška, ki si je pri delu nevarno poškodoval desno oko. S škodnjo je padel v Školah 24letni delavec Josip Medved in si razbil lobo. V Trbovcih pa je krava napadla 2letnega posestniškega sinčka Janka Budjo.

GOSPODARSTVO

Popuščanje našega nivoja cen

Študijski oddelk Narodne banke je pravkar objavil podatke o gibanju cen v trgovini na debelo v mesecu avgustu. Ze v juliju smo opazili padec totalnega indeksa od 65.6 na 62.8; v avgustu pa je zabeleženo ponovno nazadovanje na 61.1 (1926 = 100). Od julija na avgust je nazadovale predvsem indeks cen rastlinskih proizvodov, in sicer za 3.5 na 56.5 točke. Nebistveno (za 0.1) je nazadovale indeks cen živine in živinskih proizvodov, in sicer na 51.9. Indeks cen mineralnih proizvodov je nazadovale v zvezi z znižanjem cen premoga za 4.4 na 78.4 točke, indeks cen industrijskih proizvodov pa je popustil za 1.0 na 65.3 točke.

Naš indeks cen se je v avgustu približal najnižjemu doslej zabeleženemu stanju, ki je bilo lani v avgustu, ko je znašal totalni indeks 60.7 in je torej razlika v primeri z lanskim avgustom le malenkostna. Gibanje našega indeksa v avgustu v primeri s prejšnjimi leti nam kaže naslednja primerjava:

	avg. 1931	avg. 1932	avg. 1933	avg. 1934
ind. cen	75.7	64.0	49.3	56.5
ind. cen	75.6	53.6	55.6	51.9
ind. cen	70.8	63.4	68.5	65.3
total.	73.6	62.6	60.7	61.1

Kakor nam kaže gornja primerjava, je v primeri z lanskim avgustom nekoliko višji indeks cen rastlinskih proizvodov, nižja pa sta indeksa cen živine in živinskih proizvodov ter industrijskih proizvodov. Totalni indeks je že tretje leto skoro nespremenjen. Sicer kaže običajno sezonsko spremembo, toda v primeri s istim mesecem prejšnjih let je razlika prav neznatna. Ta pojav je tem bolj značilen, ker je prišlo v jeseni 1. 1932. do zunanje oslavitve dinarja, ki pa ni imela nobenega bistvenega vpliva na splošni nivo cen, nasprotno, kupna moč naša dinarja je danes večja kakor i bila kdaj prej.

Položaj na zunanjih hmeljskih tržiščih

V letošnji hmeljski kampanji se trgovina s hmeljem v posameznih pridelovalnih državah prav različno razvija. Zlasti se opaža neenoten razvoj cen, če primerjamo nemško tržišče s češkoslovaškim.

Nirnberški poročevalni urad pooblaščenca prehranbenega stanja za hmeljsko trgovino je objavil naslednje poročilo: Nakupovanje hmelja je v pridelovalnih okoliših doseglo že velik obseg. V spaltskem, tettnanskem in auerskem okolišju je nakupovanje zavzelo že viharne značaje. Okoliša Spalt in Kinding sta skoraj razprodana. V Tettnangu je šlo preko uradnih tehničarjev 6800 starih stotov novega hmelja. V okolišu Auer je od letošnje letine, ki se cenil na 15 do 16.000 stotov, le še 10 do 15% hmelja pri prodajalcih. Tudi v ostalih pridelovalnih okolišjih je na deželi kupčija zelo živahna. Mnogo je povpraševanja v württemberskem okolišju in badenskem okolišju. V splošnem se lahko čeni, da je sedaj že 60% letošnjega pridelka v drugi roki. Kakor je pričakovati bo po vpraševanju se naprej zelo živahno. V tettnanskem in spaltskem okolišju so za najboljše blago plačevali producentom do 320 mark za 50 kg (115 Din za kg). Srednjestvni hmelj se v splošnem prodaja po 230 do 300 mark (83 do 108 Din za kg), slabše vrste pa se prodajajo po 210 do 230 mark (76 do 83 Din). Tendence na trgu je čvrsta. Tudi lanskega hmelja je bilo nekaj prodanega po 180 do 200 mark, vendar je vsa kupčija sedaj koncentrirana na nakup novega hmelja. Prodanih je bilo tudi nekaj partij starejših letnikov po 12 do 50 mark. Trenutno se trguje hallertauski hmelj po 240 do 290 mark, tettnanski po 300 do 316 mark in gorski po 220 do 250 mark.

Nemška sekcija Hmeljarske zveze poroča: Iz Nemčije prihajajo vesti, da je spaltski okoliš razprodan po 2600 do 3000 Kč, tettnanski okoliš skoraj razprodan po cenah 2500 do 3000 Kč, v hallertauskem okolišju pa je prodanih 70 odst. pridelka po ceni (za hmelj lepe barve) 2300 do 2800 Kč. V nasprotju z Nemčijo zaznamuje žateški okoliš nadalje nizke cene, ki se gibljejo med 1200 do 1800 Kč za 50 kg (43 do 65 Din za kg) pri sicer živahni kupčiji. Po najvišji ceni je bilo kupljeno le malo blaga in skuša trgovina kupovati po čim nižjih cenah. Zato kupujejo trgovci predvsem od najmanjših hmeljarjev, ki pridelajo le eno do dve bači. Doslej je, kakor se čeni, prodano iz prve roke okrog 30.000 starih stotov.

Zadruga hmeljskih trgovcev v Zatecu pa poroča, da se živahno nakupovanje zlasti v glavnih legah nadaljuje. Prodana je dobra tretjina letošnje letine in so najboljše in dobre lege že skoraj razprodane. Nakupovali so poleg domaćih trgovcev in izvoznikov zastopniki švicarskih, skandinavskih, belgijskih in domačih pivovarjev. Cene so ostale nespremenjene: za izredno lep hmelj 1800 Kč, za prvostvni 1600 do 1700, za srednji pa 1400 do 1550 Kč. V stranskih legah se prodaja hmelj slabe

V avgustu se je indeks cen glavnih izvoznih predmetov nekoliko povečal, in sicer od 56.6 na 57.3; prav tako pa se je dvignil tudi indeks cen glavnih uvoznih predmetov od 68.0 na 70.2.

Gibanje cen na drobno

Se bolj zanimivo pa je po računih Narodne banke gibanje naših cen na drobno (podlage za račun tvorijo cene v trgovini na drobno v Beogradu). Splošni indeks cen v trgovini na drobno kaže zlasti v letošnjem prvem polletju nadaljnje popuščanje. V decembru lanskega leta je ta indeks znašal 74.2 (1926 = 100), v juniju letos je padel že na 70.9, v avgustu pa je zdrknul navzdol na 68.8. Kakor znano, se cene v trgovini na drobno bolj počasi spreminjajo, kakor cene v trgovini na debelo. Ko se je 1. 1932. pri nas v splošnem ustavilo padanje cen v trgovini na debelo, je bil indeks cen v trgovini na drobno še razmeroma visok in je potem, ko so se cene na debelo že precej ustale, nadalje popuščal, tako da se sedaj indeks cen na drobno polagoma približuje indeksu cen na debelo. Gibanje indeksa cen v trgovini na debelo in v trgovini na drobno je bilo zadnja leta naslednje:

	ind. cen v trgovini na debelo	ind. cen v trgovini na drobno	razlika
avg. 1932	62.6	76.6	+ 14.0
avg. 1933	60.7	73.5	+ 12.8
avg. 1934	61.1	68.8	+ 7.7

Medtem ko je bil v avgustu 1. 1932. naš indeks cen na drobno še za 14 točk višji nego indeks cen na debelo, je danes ta razlika padla že na polovico, to je na 7.7 točke. V primeri z avgustom 1932 je skupni indeks cen za živila nazadovale od 75.5 na 70.5. Indeks cen za obkole so se dvignili od 71.1 na 75.4, indeks cen razsvetljave in kurjave pa je popustil od 78.8 na 72.7.

barve in slabše kakovosti od 1300 do 1350 Kč.

— **Zalec, 17. septembra.** Počasno nakupovanje po dosedanjih cenah in preobila ponudba trajata dalje in žanjejo prekupci obilne zasluge. Tako je bila te dni prodana partija prvostanskega blaga pri hmeljarju po 28 Din kg, prekupec pa je je že po nekaj urah naprej prodal po 42 Din za kg. Takšne kupčije so letos pogostne in je hmeljar izročen na milost in nemilost prekupcem.

Evropska lesna konferenca v oktobru

Kakor poročajo z Dunaja, se bo v času od 25. do 27. oktobra t. l. vršila na Dunaju konferenca evropskih držav, ki izvažajo les. Na tej konferenci bodo določene izvozne količine za 1. 1935. Ze lani se je vršila taka konferenca decembra meseca v Berlinu in so bile na tej konferenci zastopane vse evropske izvozne države z Rusijo. Na tej berlinski konferenci so bile določene izvozne količine za 1. 1934. Oktobrska lesna konferenca na Dunaju bo imela isti namen in se bodo te konference udeležile poleg držav, ki so zastopane v Mednarodnem lesnem komiteju na Dunaju (CIB), to so Avstrija, Češkoslovaška, Jugoslavija, Poljska in Rumunija, tudi Švedska, Finska in Rusija — Najbrž se bo konference udeležila tudi Norveška. Tako po končani konferenci se bo vršila letošnja jesenska skupščina Mednarodnega lesnega komiteja na Dunaju.

Za ureditev in razčiščenje spornih vprašanj, ki so nastala med našo državo in Italijo zaradi povišanja italijanskih lesnih carin in uveljavljanja carinske preference za avstrijski les, se bo, kakor smo že poročali, vršila v začetku oktobra v Trstu posebna konferenca. Kakor znano, so se pred meseci vršila pogajanja med Jugoslavijo in Italijo o tem vprašanju, ki pa niso dovedla do rezultatov. Kakor sedaj poroča dunajski »Holzmarkt«, so bili znova navezani stiki v tem vprašanju in so sedaj obojestranske zahteve že toliko izravnane, da je s precejšnjo sigurnostjo računati, da bo prišlo do definitivnega sporazuma.

Kakor je »Jutro« z pred dnevi poročalo, se avstrijski izvoz lesa v Italijo znatno povečal, avstrijski izvoz v Francijo, kjer ima edino Avstrija preferenčne ugodnosti, pa je celo nazadovale. Dunajski »Holzmarkt« ugotavlja, da je avstrijski delež pri uvozu lesa v Italijo letos nazadovale pod lansko kvoto. Čeprav se je letos, skupni italijanski uvoz lesa dvignil, je avstrijski izvoz mehkega rezanega lesa celo manjši nego je bil lani. V prvih sedmih mesecih tega leta je Avstrija izvozila v Italijo le 16.558 vagonov mehkega rezanega lesa nasproti 16.992 vagonom v istem razdobju

lanskega leta. Se bolj žalostni, pravi dunajski list, so rezultati izvoza v Francijo, kamor je letos v prvih sedmih mesecih Avstrija izvozila le 2946 vagonov mehkega rezanega lesa, dočim je lani v istem razdobju ta izvoz znašal še 4450 vagonov.

Gospodarske vesti

— Za poglabitev trgovinskih odnosov med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Češkoslovaško-jugoslovenska gospodarska zbornica v Pragi kaže od njene ustanovitve prav veliko agilnost v svojem prizadevanju za poglabitev trgovinskih odnosov med obema bratskima državama. Tajnik te zbornice inž. Paleček je že pred dobrim pol letom obiskal vse važnejše gospodarske centre v naši državi in potuje te dni ponovno v našo državo, da poseti naše trgovske zbornice, trgovske organizacije in ustanove ter izvoznike, ki se zanimajo za trgovino med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Namen tega potovanja je, da osebo in na mestu samem deluje na poglabitvi in izpolnitvi gospodarskega sodelovanja med obema državama.

— **Uradni tečaji.** Finančni minister je do nadaljnjega odredil naslednje uradne tečaje (ki jim je treba pribiti) še premijo v višini 28.5%: 1 napoleonov 218.60 Din, 1 zlata turška lira 249, 1 angleški funt 167.60, 1 ameriški dolar 33.50, 1 kanadski dolar 32.20, 1 nemška marka 13.35, 1 poljski zlot 6.40, 1 avstrijski šiling 6.40, 1 pengő 8, 1 belga 8, 1 brazilske milrajs 5.25, 1 egiptski funt 172, 1 urugvajski pezoz 15, 1 argentinski pezoz 9.10, 1 turška papirnata lira 27.70, 100 zlatih francoskih ali švicarskih frankov 1110.50, 100 albanških frankov 1090, 100 francoskih frankov 224, 100 italijanskih lir 291.50, 100 holandskih guldinarjev 2506, 100 bolgarskih levov 40, 100 rumunskih lejev 33.50, 100 danskih kron 749, 100 švedskih kron 864.50, 100 norveških kron 842, 100 španskih pezoz 464, 100 grških drahem 32.30, 100 češkoslovaških kron 141.40, 100 finskih mark 74 in 100 letskih latov 1030 Din. Gornji tečaji se računajo pri sprejemu kovanega zlata na državnih blagajnah, pri pobiranju luških taks, kot obračunski tečaji pri angažiranju in obračunavanju izdatkov po državnem proračunu in pri sprejemu obveznic Blairovega posojila in Seeligmannovega posojila za kavčije.

— **Konverzija avstrijskega posojila Društva narodov.** Pod okriljem Društva narodov je Avstrija leta 1923/24. v zvezi s sanacijo državnih financ in valute najela veliko posojilo (nominalno 789 milijonov zlatih kron), ki je bilo punitirano v 12 državah, predvsem v Angliji, USA, Franciji, Češkoslovaški in Italiji. Za obrestno in amortizacijsko službo tega posojila se okrajkrat prevzelo garancijo Anglija, Francija in Češkoslovaška po 24.5%, Italija 20.50%, Belgija in Švedska po 2% ter Danska in Nizozemska po 1%. — To posojilo teče sedaj 10. leto in je Avstrija odplačala približno eno tretjino. Po amortizacijskem načrtu bi morala Avstrija to posojilo odplačati do leta 1943. Ker pa vseska amortizacijska kvota tega posojila, ki znaša sedaj 54 milijonov šilingov, zelo brejni avstrijske finance in avstrijsko devizno bilanco, je avstrijska vlada napravila korake, da bi to posojilo konvertirala v novo posojilo z daljšo amortizacijsko dobo (do leta 1963.) in po možnosti tudi z nižjo obrestno mero (v onih državah, kjer to razmere kapitalnega trga dopuščajo, zlasti v Angliji, od 6 na 5.5 ali 5%). Dne 6. in 7. t. m. so se v Ženevi sestali predstavniki garancijskih držav, ki so dali svoji pristanelek na konverzijo in na podaljšanje garancijske dobe, tako da ima sedaj Avstrija možnost izvesti to konverzijo, ki bo prinesla za avstrijske finance letno olajšavo 35 milijonov šilingov.

— **Velika aktivnost češkoslovaške zunanje trgovine v avgustu.** V preteklem mesecu je zabeležila češkoslovaška statistika zunanje trgovine izredno veliki aktivni presežek v višini 106 milijonov Kč. Takega presežka ni zabeležila Češkoslovaška že tri leta. Izvozni presežek je predvsem posledica zmanjšanja uvoza, medtem ko se izvoz drži na dosedanjih višini.

— **Razpis dobave premoga.** Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje v skrajšanem roku drugo pismeno ofertno licitacijo za dobavo 320 ton premoga kosovca z najmanj 4500 kalorijami. Licitacija se bo vršila v četrtek 4. oktobra ob 11. uri v sobi št. 21. v II. nadstropju banske palače na Bleiweisovi cesti št. 10. V ponudbi je navesti ceno franko glavni kolodvor Ljubljana.

Borze

17. septembra.

Na ljubljanski borzi so ostali danes oficialni devizni tečaji skoro nespremenjeni, le devizi New York in Berlin sta bili za malenkost čvrstješi. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi 8.57 do 8.67. V zagrebškem privatnem kliringu so se trgvali avstrijski šilingi po 8.55, grški boni po 30, angleški funti po 228.80, španske pezete po 5.95, dočim so se madžarski pengi nudili po 10.

Na zagrebškem efektm tržišču se je vojna škoda danes nekoliko dvignila. Najprej je za kaso prišlo do zaključka po 347, pomete pa po 353.50 (v Beogradu je bil promet po 353.50 in 350). Za december pa so bili zabeleženi zaključki po 355 in 357 (v Beogradu po 359). V ostalih državnih vrednotah ni bilo prometa. Zaključki pa so bili v delnicah Sečerane Osijek po 130 in v delnicah Trboveljske po 80 in 90.

Devise

Ljubljana, Amsterdam 2302.35 — 2313.71, Berlin 1351.25 — 1362.05, Bruselj 797.46 — 801.40, Curnh 1108.35 — 1113.85, London 167.64 — 169.24, Newyork 3326.33 — 3354.59, Pariz 223.92 — 225.04, Praga 141.12 — 141.98, Trst 290.90 — 293.30 (premijsa 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.57 — 8.67.

Carih. Pariz 20.20875, London 15.16, Newyork 302.75, Bruselj 71.95, Milan 26.2850, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.75, Berlin 122.30, Dunaj 57.20, Stockholm 78.15, Oso 76.15, København 67.70, Praga 12.7425, Varšava 57.90, Atene 2.92, Bakarešta 3.05.

Dunaj (T. a. v. priv. kliringu). Beograd 118.8, London 26.68, Milan 46.18, Newyork 531.57, Pariz 35.56, Praga 21.77, Carih 175.87, 100 S v zlatu 128 S pao.

Metki

Ljubljana Vojna škoda 352 — 354, 7% investicijsko 71 — 72, 8% Blair 64 — 67, 7% Blair — 58, 7% Drž. hipotekarna banka 68 — 69, agrarne 41 — 42, 6% begluške 58 — 60.

Kot v nebesih

počuti se

kdor je Kiki bonbone.

Kiarkoli si bodi, Kiki povsodi!

PROIZVOD UNION, ZAGREB

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 353 — 354, za september 352 den., za oktober 353 den., za november 354 den., za december 356 — 358, 7% investicijsko 71 — 72, 4% agrarne 41 — 42, 7% Blair 57.50 — 60, 7% Drž. hipotekarna banka 67.50 den., 6% begluške 58 — 60; delnice: Narodna banka 4050 den., Priv. agrarna banka 216 — 219, Sečerana Osijek 130 — 136, Trboveljske 80 do 90.

Beograd. Vojna škoda 353.50 — 354 (353.50, 350), za september 353.50 — 355 (354), za november 356.50 den., za december 358 — 358.50 (359), 7% investicijsko 71.50 — 72.50, 6% begluške 61.25 — 61.75 (61.25), za december 61.75 — 62.50, 7% Blair 57 — 57.50 (57.25), Narodna banka 4120 den.

Dunaj. Ruše 7, Trboveljske 11.75, Alpin-Montlan 10, Sečerana 16.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Cicago, 17. sept. Začetni tečaji: Pšenica: za september 102.75, za december 103.375, za maj 104.375; kornuz: za december 75.75.

+ Winnipeg, 17. sept. Začetni tečaji: Pšenica: za oktober 82.125, za december 83.25. + Ljubljanska borza (17. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Zaključena sta bila dva vagona pšenice. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mleviski tarifi): baška 79/80 kg po 162.50 — 165; baška, 80 kg po 165 — 167.50; kornuz (po navadni tarifi): stara suha za september po 150 — 152.50; nova umetno sušena s kvalificirano garancijo po 122.50 do 125; moka: baška 200 — 265, banatska 200 — 265 — 270.

+ Novosadska blagovna borza (17. t. m.) Tendence stalna, promet je bil srednji. Pšenica: baška, okol. Novi Sad, srednibaška in gornjebaška 112 — 114; okolica Sombor, gornjebaška, elavonška 106 — 110; sremenska 109 — 111; južnobaška 106 — 108; baška ladja Tisa 120 — 122; l. Begej 119 do 121; baška, banat, ladja Dunav 118 — 120; banatska, ladja Dunav 118 — 120 — 121; baška 100 — 102.50 — 0ves: baški, sremanski in elavonški 62.50 — 65; banatski 60 do 62.50. — Ječmen: baški, sremški, 65/66 kg 104 — 106; baški jari, 67/68 kg 120 — 122.50. — Kornuz: baški 91 — 92; okolica Sombor 92 — 93; banatska 85 — 88; sremenska, pariteta Indija 91 — 92; baška ladja Sava 94 — 95; ladja Dunav, Tisa ali Begej 95 do 96. — Moka: baška in banatska 200 — 187.50 — 187.50 — 207.50; 200 — 167.50 — 187; 200 — 147.50 — 167.50; 200 — 122.50 — 142.50; 200 — 107.50 — 122.50; 200 — 105 — 110; sremenska, elavonška 200 — 100 — 187.50 — 197.50; 200 — 167.50 — 177.50; 200 — 142.50 — 157.50; 200 — 122.50 — 132.50; 200 — 107.50 — 112.50; 200 — 105 — 110. Otrba: baški 81 — 83; banatski 79 — 81; baški ladja 86 — 88.

+ Budimpeštanska termenska borza (17. t. m.) Tendence slaba, promet srednji. Pšenica: za oktober 15.84 — 15.85, za marec 17.02 — 17.08; kornuz: za maj 11.18 — 11.20.

Sokol

Sokol I Tabor — Ljubljana ponovno obvešča svoje članstvo, naraščaj in deco, da je letošnji celodnevni društveni pohod določen za nedeljo 23. t. m. Zbirališče ob 8. zjutraj na letnem telovadišču na Taboru. Vsakdo naj vzame s seboj poleg primerne obleke še kak plašč, pelterino ali drugo. Kdor ne bo imel hrane s seboj, bo dobil obed za majhen znesek pri poljski kuhinji, kjer se bo kuhalo skupno kosilo. Z nami gre godba na pihala. Vsi telovadci in telovadke naj zopet redno začno s posejanjem telovadbe in bodo dobili potrebna podrobna pojasnila pri vodnikih (cah) oddelkov. Ne hodite v nedeljo drugam. Odstovite se vabilu domačega društva vsi, ki le utegnute. Podrobnosti še javimo. V nedeljo torej gremo vsi Taborjani skupaj na prijeten izlet preko Ježice in Crnuč do Sv. Jakoba ob Savi, zvečer pa nazaj na Tabor.

Vremensko poročilo

Številke za osnačbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišje, druge najnižje stanje.

17. septembra
Ljubljana 7, 768.4, 12.6, 93, 0, 10, —, —; Maribor 7, 767.5, 12.0, 90, 0, 0, —, —; Zagreb 7, 768.0, 14.0, 90, 0, 0, —, —; Beograd 7, 768.2, 15.0, 60, ESE 5, —, —; Sarajevo 7, 770.1, 8.0, 90, 0, 10, —, —; Skopje 7, 769.7, 14.0, 80, 0, 3, —, —; Split 7, 766.7, 20.0, 70, EI, 4, —, —; Kumbor 7, 76

Pred novo ledno dobo

Bližamo se najnižji stopnji sončne toplote — Več ledu na tečajih in visokih gorah

Dr. Simpson, ravnatelj angleškega meteorološkega urada, je na neki prireditvi meteorološke družbe trdil, da se bližamo novi ledeni dobi. Čez kakšnih 10.000 let bo mo tam.

Svoje trditve opira Simpson na svojo teorijo o periodičnih menah sončne toplote. Doba, v kateri se ta toplota spremeni, obsega 100.000 do 1.000.000 let, razlika v toplotnem izžarevanju sonca pa znaša približno 40 odstotkov. Ta čas se bližamo najnižji vrednosti sončne temperature. Naše podnebje je danes v splošnem suho in mrzlo. Vsa znamenja pa govorijo, da postane zemlja za dolgo časa še bolj suha

in mrzla. Evropa bo dočakala novo ledno dobo, preden se dvigne njena temperatura za 5 do 10 stopinj in se ustvarijo pogoji za poltropsko življenje.

Porast sončnega izžarevanja bo imela za posledico sprva močnejše vetrove, več oblakov in padavin. Pomnožene padavine bodo dale najprvo več snega in porast oblakov bo preprečila stalitev tega snega v poletnem času. Led na tečajih in v visokih gorah postane obilnejši in se bo razširil v nižje širine oziroma v nižave. S tem bi čakali novo ledno dobo. Potem bo pa naraščajoče sončno izžarevanje ustavilo ledenitev in stailo že obstoječi led.

To bi ustvarilo pogoje za medledno toplo in suho dobo. Potem bi postajalo izžarevanje spet manjše in bližali bi se novi ledeni dobi. Celotnemu krogu teh sončnih men ustrezata pri nas dve ledeni dobi. Porast vlage v tropskem pasu se sklada nekako s toplo predledno dobo okrog tečaja. Ko se bo bližala nova ledna doba, postane Atlantski ocean nevarnejši nego danes in pred vsem nevarnejši od Tihega oceana. V Atlantskem oceanu bo tedaj silno mnogo ledu, ki bo prihajal sem iz Arktide, vsekakor pa v veliko večjih množinah nego v Tihem oceanu.

Staroegiptska in moderna medicina

Kako so v starem Egiptu ugotavljali nosečnost

V nekem staroegiptskem medicinskem papiru, ki ga hrani berlinski muzej, je opisana zanimiva metoda, ki so jo prakticirale Egiptanke pri ugotavljanju nosečnosti. Po tej metodi, ki je stara 3000 do 4000 let, so ženske vsejale v cvetlični lonček žita in ga zalivale s svojo sečjo. Če je ženska v normalnem stanju, pravi omenjeni papirus, se zrno ne bo razvilo; če je pa noseča, bo skalo.

Nemški botanik Walter Hoffmann je to metodo sedaj preizkusil. Vzel je zrno ječmena in pšenice ter jih vsejal v velike cvetlične lonce v navadno prst. Ene lonce je potem zalival z vodo, druge s sečjo nosečih, tretje pa s sečjo nenosečih žensk. Čez tri do štiri tedne se je pokazal naslednji efekt: v prvi loncih so zrna vzkli-

la normalno, v drugih so bile rastlinice dosti krepkejšje in temnejše zelene, v tretjih so se zelo slabo razvijale in so končno odmrlje kakor rastline, o katerih pravijo vrtnarji, da jih gnojivo ssežge. Kakšne snovi so v seči nosečih žensk, da pospešujejo rast, nam danes še ni znano.

Vsekakor pa je bil to zanimiv dokaz, kako razvito je bilo staroegiptsko medicinsko znanje. Po nekem drugem papiru so Egiptanke celo znali ugotavljati, dali se bo rodil deček ali deklica. Za naše čase, ki zahtevajo glede nosečnosti hitrih diagnoz in primernih metod, staroegiptska metoda seveda ne pride v poštev, saj po kaže pravi rezultat, kakor rečeno, šele čez tri ali štiri tedne.

Rusija na cilju

Med zastopniki Rusije in drugimi potrebnimi delegacijami v Ženevi je prišlo do končnega sporazuma glede besedila, s katerim se vabi Rusija v ženevsko ustanovo, in ruskega odgovora nanj. Komisar Litvinov čaka zdaj samo trenutka, ko se pojavi pred forum Društva narodov

Francoska poskusna vojna

Rezervisti proti aktivnim četam

V soboto se je začel v Franciji eksperiment, katerega uresničenje si je želel francoski generalni štab že celih osem let. Izdan je bil namreč ukaz za mobilizacijo 41. divizije, ki sploh ne obstoja v mirnih časih. Divizija ima manevre, ki bodo trajali do konca septembra.

Divizijo, ki šteje okoli 15.000 moč, je generalni štab opremil kakor v primeru vojne. Čete so sestavljene izključno iz rezervistov, in sicer iz rezervnih častnikov in moštva. Generalni štab se želi prepričati, kakšna je moč rezerve, zlasti želi izvedeti, če je dovolj udarna. V dneh od 27. do 30.

septembra se bo rezervna divizija borila proti 12. aktivni diviziji. Vojaki se bodo srečali pri Chalonsu sur Marne.

Kako veliko važnost pripisujejo Francozi tem manevrom, izhaja tudi iz dejstva, da prisostvuje manevrom sam vrhovni poveljnik francoske vojske, general Weygand. Manevri rezervistov pa vodita in nadzoruje general Niegier, vojaški poveljnik Pariza in general Pretelat, član vrhovnega sveta francoske armade.

Bila sta res vredna nagrade

Dva krasna hrti, ki sta prejela prvo odlikovanje na neki mednarodni razstavi za pse

OBLAČIMO

RES DOBRO

in poceni. Sportne, promenadne in obleke za dijake krojimo elegantno in poceni. Velika izbira blaga za jesenska oblačila.

Drago Schwab, Ljubljana,
Aleksandrova cesta.

Zastareli „Leviathan“

Bivšo nemško prekomorsko ladjo »Vaterland«, ki so jo v Ameriki prekrstili v »Leviathana«, bodo po sporočilu Shipping Boarda v kratkem vzeli iz prometa. Ameriškim oblastim se ni popolnoma jasno, če bo ladja sploh še kdaj prevažala potnike. Nekateri pravijo, da je ladja tako zastarela, da ni več dorasla svoji nalogi.

»Leviathan« je napravila letos samo pet potovanj iz Amerike v Evropo, pred tem pa je leto dni počivala v pristanišču. Dve izmed teh voženj sta prinesli ameriškim lastnikom ogromne izgube. Vzrok izgub je v glavnem ta, da je »Leviathan« brez tistih komfortnih naprav, ki jih zahteva dandanes vsak prekomorski potnik tudi na ladjah skromnejšega obsega in manjšega slovesa.

Sedemkrat dvojčki

V portugalski vasi Faro Nera je povila 40 letna kmetica Adelina Reisova, ki je mati 22 otrok, že sedmič dvojčke. Reisova se je omožila, ko ji je bilo komaj štirinajst let.

Nov ameriški šahovski turnir

Iz New Yorka javljajo, da delajo tam priprave za velik šahovski turnir, ki naj bi se vršil konec letošnjega leta v Osrednji Ameriki. Najbrže bodo izbrali za prizorišče turnirja Mexico City.

Turnirja se bodo udeležili v prvi vrsti vodilni mojstri iz Mehike, Zedinjenih držav in iz nekaterih evropskih držav. Posebno senzacijo napovedujejo s pojavom slovitega mehiškega šahovskega matadorja Torreja, ki je l. 1925 nastopil v Moskvi z ogromnim uspehom, tako da so ga smatrali za kandidata za naslov novega svetovnega šahovskega šampiona. Torre pa je zadnja leta trpel na živčni boleznii in se je zaradi nje popolnoma umaknil iz javnosti. Po premagani boleznii bo Torre prvič zopet nastopil v svoji ožji domovini kot šahovski igralec. Med povabljenimi vele mojstri so: dr. Aljehin (za Francijo), Capablanca (Kuba), dr. Lasker (Nemčija), Flohr (Češkoslovaška), dr. Euwe (Holandska), Kashi-dan in Reshevsky (U. S. Amerika).

S peronskimi kartami se je vozil

Na postaji v Frankfurtu so prijeli in zaprli nekega moškega, ki se je pripeljal z ekspresnim vlakom iz Ostendea ter je zapustil vlak in pri izhodu pokazal peronsko karto. Na vprašanje, kje ima vozovnico, je izjavil, da se je vozil s peronsko karto gladko do Ostendea. Tam je kupil prevozno karto za Dover in London. V Londonu je odpravil kupčijske posle, si kupil med drugim blago za pet oblek, ki ga je srečno pretihotapil čez nemško mejo, na povratni vožnji pa se je zopet vozil samo s peronskimi kartami. Plačal je edinoletno vožnjo iz Dobra do Ostendea. Nepošteven potnik so izročili sodišču.

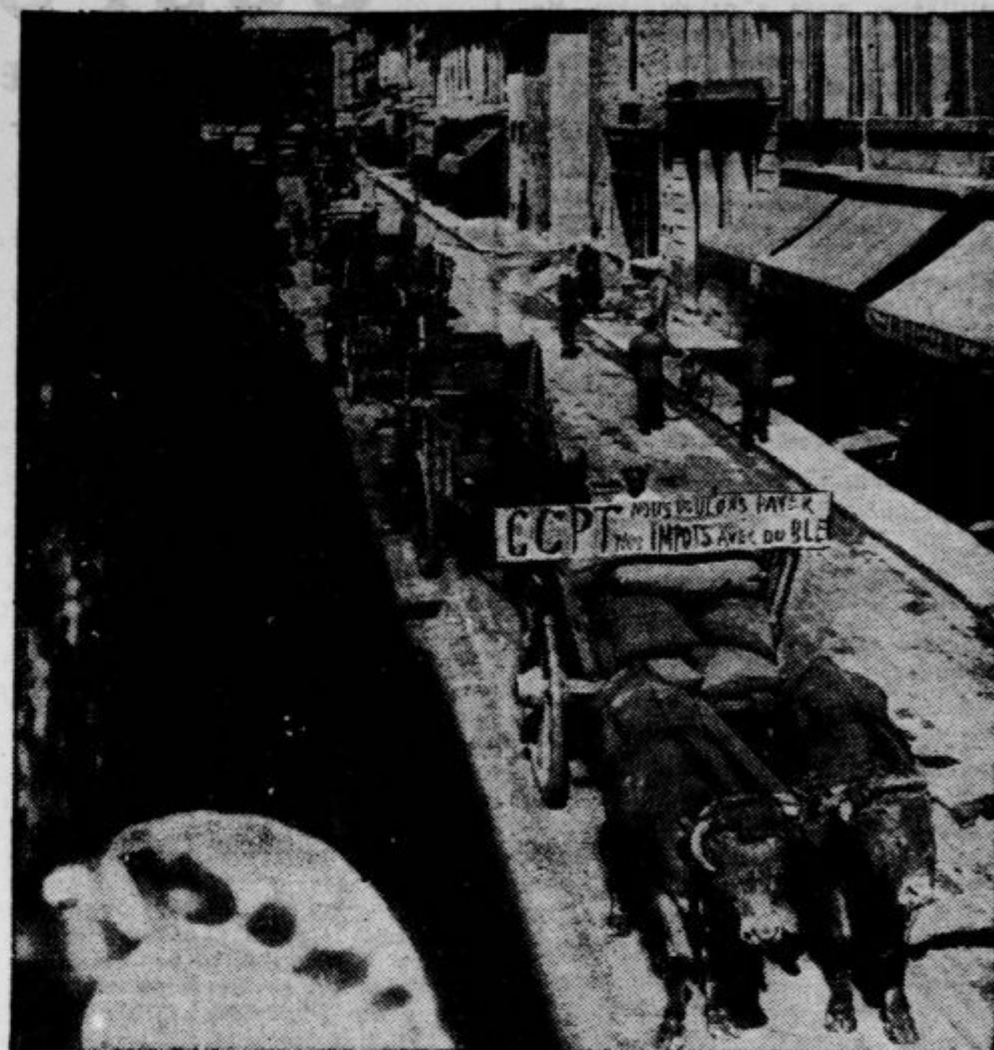
Petrolejski kralj umira

Po vesteh ameriških listov prihajajo iz najozgejega kroga starega Johna Rockefellerja obupne novice. Milijarder, ki že dalj časa boleha, kaže v zadnjem času prav resne znake bližajočega konca. Od svojega 95. rojstnega dne ni Rockefeller nikoli zapustil svoje sobe in celo najbližji rodbinski člani so ga le bežno videli. Rockefellerjevo stanje je tem slabše, ker niti do danes ni še popolnoma prebolel lanskega vnetja rebrne mrene. Zdi se, da milijarder polegoma umira in da bo nastopila smrt brez kakšne nove akutne bolezni.

Letalo brez krmarja v množici

Na letališču v Katovicah se je prošlo sredo popoldne primerila strašna nesreča. Neko letalo, ki je že bilo pripravljeno za start, a še ne zasedeno po pilotu, se je iz docela nepojasnjenih vzrokov spustilo v dir in zavozilo v množico gledalcev na aerodromu. Krila aeroplana so ranila štiri osebe, ki so jih morali nemudoma odpeljati v bolnišnico, kjer je 21 letni ranjenec Edvard Janta kmalu izdihnil. Poškodbe osale trojice so lažje značaja. Preiskovalna komisija ne more nikakor ugotoviti, kako se je moglo letalo samo od sebe sprožiti in zdirjati po letališču.

Davki v pridelkih

Kmetje v francoskem departementu Lot-et-Garonne so priredili v Miramontu spreved, ki dokazuje, da tudi kmetu v tej najbolj bogati državi ni s rožicami postelja. V sprevedu so vozile volovske vprege, natovorjene s žitom, ki ga kmet ne more nikamor prodati. Ker mu manjka potem gotovine na vseh koncih in krajih, ni čudno, da beremo na prvi vpregi desko z napisom: Svoje davke hočemo plačati s žitom!

Zaročni prstan princa Jurija

Safir v platinastem okovju za princeso Marino

»Nedvomno bodo postali safirji na Angleškem velika moda za zaročne prstane!« Tako vzklikajo angleški draguljarji v zadnjih dneh in razstavljajo prstane s temi žlahtnimi kamni v izložbenih oknih, menec, da bodo napravili dobro kupčijo. Najmlajši sin angleškega kralja, princ Jurij, je namreč dal pobudo za najnovejšo modno novost: za zaročni prstan s safirjem. Angleški tisk obravnava to zadevo s takšno vebemenco kakor kakšen velik političen problem.

Takoj po svojem nedavnem povratku v London (kamor je priletel s svojim letalom iz Pariza), je krenil princ Jurij v Albermarle Street. Mudilo se mu je tako, da ni niti odložil svoje popotne obleke. Tam se je ogledal pri juvelirju Cartieru ter ga

prosil, naj mu pokaže zaročne prstane. Pokazali so mu najlepše kamne, predvsem safirje. Jurijeva nevesta, princesa Marina, namreč ljubi te kamne nad vse. Zato je princ Jurij izbral krassen štirikotni safir ter ga dal obrusiti na kašmírski način. Obrušeni kamen so vdelali v platinasto okovje ter vse skupaj poslali princu.

Princesa Marina bo imela ta zaročni prstan na roki že v trenutku, ko bo stopila v London pred angleškega kralja in kraljico, da se jima predstavi. Princ Jurij pa je s tem, da je izbral safir za zaročni prstan svoje izvoljenke, nehoti kreiral novo modo. Posledica tega bo, da bo cena safirjem poskočila, princesa Marina pa bo tudi v Angliji čez noč postala popularna kakor redko katere dama njenega rodu.

Kupčija z nesrečo

škandali na „Morrocastlu“

Katastrofa ameriške izletniške ladje »Morrocastle«, ki je terjala toliko človeških življenj, se razvija v pravo pravcoto kriminalno afero, kakršne ne pomni ameriška zgodovina. Preiskovalne oblasti se najbolj trudijo, da bi pojasnile zagonetno smrt kapitana Willmota, ki je umrl kratko pred izbruhom ognja. Cela vrsta znakov kaže, da je bil požar podtaknjen in da je postala ladja žrtev zločinskega napada.

Komisija, ki preiskuje zadevo, je ugotovila, da so se častniki in člani posadke z malimi izjemami vedli naravnost plašursko. Vsak je mislil samo nase. V šestih rešilnih čolnih je bilo na ta način 131 mož posadke in samo 17 potnikov. Samo en mornar se je res junaško obnašal in žrtvoval svoje življenje za druge. To je bil neki 17 letni mornariški kadet.

Tega mornariča je vodilni inženjer Abbott, ki je sam v trenutku nesreče zapustil ladjo kakor podgana, namestu da bi bil na delu pri strojih, pozval, naj skoči z njim v rešilni čoln. Toda kadet je odvrnil, da ve,

kje je njegovo mesto navzlic inženjerjevevemu povebilo. Truplo tega kadeta so pozne našli v zloglenuem stanju v strojnič.

»Morrocastle« je potem, ko je že skoro postal žrtev plamenov, zavozil k obali, kjer je legel na peščino. Na parniku je še vedno tlelo in morje je skoro neprenehoma metalo človeška trupla na breg. Tedaj pa je oživel nabrežje pri Asbruskem parku, kjer je gomazelo avtomobilov. Kaj se je zgodilo? Radovedneži so se kupčikli, da bi mogli iz najbližje bližine opazovati uničevalno delo ognja in v tem trenutku, ko se je tragedija goreče ladje dopolnjevala, se je našel pristno ameriški manager, ki je pobiral vstopnino za ta prizor. Vsak gledalec je moral plačati pet dolarjev »vstopnine«, tisti, ki je hotel čisto blizu, pa je dobil za nadaljnjih pet dolarjev na posodo masko proti dimu in plinom. Hoteli in restavracije v Asburyju so seveda delali sijajne kupčije in v nekaj dneh so zrasle na obali naselbine kočje prodajalcev, ki so s fotografijami in drugimi predmeti kovadi iz nesreče »Morrocastle« svoj kapital.

Statistika ženske nezvestobe

Mnogi zakonci se ločijo samo zato, da se lahko vnovič poroč

L. 1884 je izšel francoski ločitveni zakon kot prvi v kulturnih državah in za pol stoletja, ki je sedaj poteklo od tistega časa, je izdalo pariško justično ministrstvo »jubilejno« statistiko o uspehih tega zakona.

Po tej statistiki so ločitve v tem času naraščale v aritmetični progresiji. Prvo leto se je po njem ločilo 1657 zakonskih parov, lansko leto pa že 28.505. Skupno se ga je poslužilo 722.866 parov, pri čimer so ženske imele vedno iniciativo. L. 1931 je zahtevalo ločitve 16.000 žensk in le 11.000 moških. Nezvestoba in zakonolomnista bila najpogostejša razloga, temveč ekscenzi, grožnje, pretepanje itd. Pač pa imajo ženske prednost glede nezvestobe.

Statistika navaža za l. 1931 na Francoskem 5500 ločitev zaradi nezvestobe žene in 4304 ločitve zaradi nezvestobe moža. Dve tretjini vseh ločencev sta imeli otroke, ki so tedaj kaj slaba vez za zakon. Od 50.000 ljudi, ki so se v omenjenem letu ločili, se jih je 12.000 še isto leto spet poročilo, iz tega sklepa statistika, da težje več nego petina ločencev z ločitvijo samo za novo poroko.

Pametni in neumni v zakonu

Izjava voditelja ženskega vseučilišča v San Franciscu, da se moški najbolj izogibajo izobraženim žensk, je povzročila v tisku obsežno debato, ki se je udeležujejo tudi znanstveniki. Ti so pa previdni in menijo, da se nadarjene ženske pač težje odločijo za zakon. Učena dekleta postavljajo večje zahteve glede moža in tako traja včasih dolgo, da dobe svoj ideal — če ga sploh dobe.

Miss Scottova, urednica nekega ženskega lista, odgovarja s statistiko. Med drugim pravi, da je izmed 25 njenih tovarišic, ki so pred 10 leti ž njo opravile izpite, poročencev danes že 16 ali več nego 60%. Slovita odvnetnica pravi: neumna ženska ima izbero med vsemi moškimi, pametna pa samo med pametnimi in to traja seveda dalj časa. K temu pa se je ogledal neki zdravnik, ki trdi, da se po nekem naravnem zakonu pametne ženske poročajo s neumnimi možmi, neumne pa s pametnimi. Če bi ne bilo tako, bi na svetu imeli samo genije in idiote in drugi bi ne vedeli kaj početi s drugimi.

ANEKDOTA

Francoskemu fiziku in matematiku d'Allembertu (1717 do 1783) je nekoč dejala neka prijateljica, da bo vse svoje življenje ostal ljudem tuj filozof. Na vprašanje, kaj prav za prav razume pod oznako »filozof«, mu je prijateljica odvrnila: »Norca, ki se vse življenje trudi in muči, da govori o njem po smrti.«

VS AK DAN ENA

V 120 kilometrskem tempu »Vidi, sedaj pa lahko rečemo, da smo videli tudi počevni stop v Pizici (Florenca)«

„Logarjev“ lintvern — pánan

»Velike Uplje! — Enaka, po nemškem kopitu prikojena nesmiselnost je Logarska dolina. Nemožna tvorba. — Vidi se, kam zajde, zabrede in zabodi človek, ki ima po »Logarski dolini« za jezikovne vodnike Badjuro in enake ljudi.

Jutro št. 209 z dne 12. septembra 1934.

Pred kratkim je bilo toliko vika in krike zaradi par morskih zverin na sinini našem Jadranu. Tudi kaj je taka, čeprav 5 do 8 m dolga beštja proti »Logarjevemu« lintvernu, ki že celih 39 let rogoviti in ne da miru Logarski, eni najlepši naših alpskih dolin!

V prvih letih slovenske turistik, ko tja še ni vozil avtobus, ta pošast seveda še ni delala bogve kakšne škode. Ugali so jo kmalu, tako da se menda do 1. 1923. sploh ni več prikazala. Od tedaj naprej pa je začel lintvern zopet vedno bolj in bolj razširati, predvsem zadnja leta, ko so mu poglnele že kar tri glave... Odstitihmal bliju je strupen ogenj iz svojega žrela in širi neznanjski smrad sem do Ljubljane in še naprej. Nobeno orožje nič ne opravi. Neusmiljeno otepa s svojim repom na levo in na desno. Nič ne več varen pred njim, in ni ga skoro več nikogar, ki bi se upal danes se prestopiti prag Logarske doline.

Ali res ne bo moč panati tega lintverna? Mar res ne bomo več videli naše »Logarske« doline?

Izpuh sem v tem boju svojo prvo glavo že pred leti in pred nekaj dnevi drugo. Ne bom bojazljivec, za čast in slavo Logarske doline tvegam in rad dam tudi še tretjo. Poskusimo se en naskok. Korajzja velja! Da vidimo, kaj Logarjev, kako ti bo teknila tudi ta sulica!

Dr. Glonar pravi: »Sklicevanje na mrtve priče, ali trditve, da se tako in tako govori o pametiveka, namreč še ni noben dokaz.« Potemtakem torej za filologa dr. Glonarja stara pristna narodna govorica in izreka nič ne pomeni.

Če sem prav razumel vsebino zadnjega članka, je za dr. Glonarja edino merodajna sedaj samo še kronologija. To se pravi: da drži in da prizna samo tisti izraz, ki je starejši in ki je izpričan. To je torej zastava, ki z njo dr. Glonar zmagovalno vhti in hiti prek dozdavnih nasprotnikov-mrtvov, rekoč: »Da je kronologija drugačna, da je torej »Logarska« kje prej napisana ali natisnjena, tega dokaza noben zadržek »Logarske« niti poskusil ni.

Torej je usojeno meni, ki sem vse prej ko bibliotekar, da se bavim tudi s to nalogo. Naj bo...

Tako, ljudje božji, sedaj pa poslušajte: »... Soteska, rekli bi gnječa, včasih komaj kakšne sežnje široka, komaj da si Savina svoje bistre valove prineče... — in na enkrat se ti odpre na desno prijetna dolinica, od kraja tako plodna, tako živo zelena, da strme obstojijo, odkod med sivim mrtvim pečevjem tako zeleno življenje! Od daleč vidiš pešnat podnožje ponosne oistrice... To je logarska dolina, in mi glasovite Logarjeve Mice, katere je tako močna, da je dohivala vsakemu ko bila, prišlo do slapa in do drugega vira Savine. Eden je višje gor v Matkovem pod Grinovec: sem bil le enkrat leta 1852. — Mimo logarske doline, v katero sem za takrat le pospegal, greva naprej, Savinica je včasih tiho kramljala in šepetala, kakor da bi hotla povedati o sreči svoje mladosti...«

To je citat iz članka, ki so ga prinesle Novice, list 14. z dne 2. aprila 1962 na strani 108, pod napisom »Spomini II. Zolpah — Sučava« dosedaj še neznanega mi avtorja.

Drugi pisan in natisnjen dokaz: Josip Šuman, slovenski slovničar, je opisal leta 1868. v knjigi Slovenski štajer (izdala Matice Slovenska) štajersko vodovje in gorovje. Tudi ta slovničar, Glonarjev rojak, je gledal Logarsko dolino le s slovničarskega stališča in je na str. 64. dvakrat zapisal Logarjeva dolina, toda na str. 34. mu je vendar — ušlo: »Z Logarske in Jezerje« doline so lepi pregledi Solčavskih planin.

Temu slovenskemu slovničarju se menda je nihče ne bo upal podkati, češ da se je pregrešil zoper slovniška pravila, ko je tudi zapisal »Logarska«. Ta primer v njegovi knjigi si pač ne moremo razlagati drugače, kakor da je tudi Šuman še doma, pri sestavljanju knjige brnelo na uho ljudsko imenovanje »Logarska«. Če je potem vseeno dvakrat zapisal »Logarjeva«, je to gotovo po svoje prikriljil pozneje zgolj pod vplivom svoje slovničarske žilice. Zanimivo pa je, da mu je kljub vsemu vendar enkrat ušlo »Logarska«, kar se mi zdi še posebno krepak dokaz v prilog moje trditve.

Gospod dr. Glonar! Postregel sem Vam to pot z dokazom, kakršnega ste izrečno zahtevali! Črno na belem stoji v prvem (Novice), najstarejšem primeru ne enkrat, ampak dvakrat zapisano ime »Logarska dolina«, v zgornji vrsti celo po avtorju samem — ne po meni — kakor nalašč in gotovo ne brez vsakega namena razprto natisnjeno! Iz tega članka spoznamo tudi, da je bil avtor v Logarski dolini večkrat in da je to imel gotovo pridobljeno na licu mesta.

Po vsej pravici torej sedaj lahko obrnem Vaš stavek na glavo in vrnem milo za drago: »Vidi se, kam zajde, zabrede in zabodi človek, če slepo verjame samo Vaši — drugače vse časti vredni — filološki učenosti in kako zelo lahko škodi dobri stvari »taka« Vaš »pojavi nasilnega poseganja v našo toponomastiko«, tak nasilen pojav in še neprimernen zraven tam, kjer brez potrebe, vendar le nekoliko predaleč posega čez hišni prag Logarjev!

Zgornja dva primera bosta, upam, vsakemu »mislečemu človeku« takoj dokaz, da je edina pravilna označba »Logarska« in da se tega naziva niso šele »domislili« lo-
1. Mišljena je znana Ojstrica 2349 m.
2. Razprto zapisal avtor tega citata, ne jaz! — 3. Scl. v Matkovem kotu. — 4. Mišljen: Matkov ali Lesnikov Grinovec 1761 m. ne najvišji vrh Savinskih Alp! — 5. Ime avtorja bo morda razvidno iz prvega njegovega potopisa, objavljenega pod naslovom »Spomini I.« v Novicah (gl. list 33. z dne 17. avgusta 1859), ki meni niso pri roki.

6. Divjenomantična tešen »Jezera« pod Matkovim kotom (med Ribčjo pečjo in Vrlotkem).

7. Glej Fr. Kocbek: Savinjske Alpe 1926 (str. 37 in 77).

kalni rodoljublje Kocbekove dobe. — Ker češki turisti do l. 1862. — žal — še niso zahajali v našo Logarsko dolino, je pa tudi umevno, da Vašega vezdnja »Logarske« za »češko obliko Logarske« udoli iz napačnega prevoda nemškega »Logartale« ne morem sprejeti, temveč Vas zdi celo pozivam, da se kot premagan častno vdaste.

Ali ni zanimivo in častno za Čehe, da so bili ti tako oddaljeni naši severni bratje bolje poučeni o pravilnosti imena Logarske doline, kakor pa je še danes naše gore list-filolog, ki pripravlja debelo knjigo »Slovenski pravopisni in frazeološki slovar« s pravili: kako bo poslej treba pravilno rabiti to ali ono naše krajevno ime!

In dalje, »Brez dvoma je, da se je najprej govorilo Logarjeva dolina. Dokaz temu so prvi letniki »Planinskega Vestnika«, tako V pravite in trdite, da je Logarska dolina »nemožna tvorba« in »po nemški šegi prikojena spaka«.

Trije gospodje (poleg mene) so Vas opozorili na Vašo zmoto. Jasno so Vam povedali, da je nastala v našem »planinskem evanđelju« tvorba »Logarjeve doline« deloma iz nevednosti, deloma kot sed preračunane Kocbekove politike... Zelo trda mora prestiti dr. Glonarju, da je pristojen oprati se na take stvari! — Gori omenjeni gospodje so se seveda sklicevali samo na to, kar so kot bistri ponotniki slišali iz ljudskih ust. Ker pa že zahtevate pisane in iskane dokaze s kronološkimi podatki, naj Vam poslužim še s temi.

Logarsko dolino, to našo lepoimeno krajino, je za francoskim geologom Ami Boué-jem (1833) odkril modernemu turistovski-mu svetu prav za prav šele univ. profesor dr. Johannes Frischau (1837 — 1924) iz Gradca. Dne 23. in 24. septembra 1874 je šel prikrat iz Lue na Ojstrico — prišel čez Skarje v Logarsko dolino, dne 27. istega meseca pa je šel čez Okrešelj in skozi Turški žleb na Rinko ter se zopet vrnil v Logarsko dolino. Obakrat je prenočeval (kakor pozneje tolikrat pri Plesniku, kjer je tedaj gospodaril zaslužni Janez Piskernik (Plesnik). Nato pa je Frischau natil l. 1877. knjigo »Die Samthal Alpen«, kjer pravi na str. 92: »Po kmetiji Logar 683 m, ki leži 5 minut nad vzhodom, je prejel ta del (Savinjske) doline ime Logarthal (hat den Namen Logarthal erhalten).«

Če bi bil torej Frischau prisiljen krstiti to dolino šele za njegovega raziskavanja, bi jo bil gotovo imenoval Plesnikova ali Piskernikova dolina, kajti nihče izmed Solčavanov mu ni bil bližji in bolj pri srcu nego Janez Piskernik (Plesnik), njegov dolgoletni planinski tovariš in pomagač. Vrh tega leži to posestvo v najlepšem, centralnem delu Logarske doline, ki je prav zaradi tega postal sedež tujeskega prometa. — Frischau pa tega ni storil, ampak dal je vso čast imenu, ki ga gotovo ni slišal iz ust nikogar drugega, nego od samega Plesnika.

S tem upam, je pridobil dokaz, da je nemško ime Logarthal prevod iz mnogo starejšega slovenskega imena Logarske doline, ne pa narobe, kakor bi bilo to dr. Glonarju po godu.

Kakor »znano« je imele Frischau »opravka« z nemškim Logarthalom v letih 1874-77. Zdjaj pa poglejte na zgornji dane tetnice iz kronologije o slovenski »Logarski dolini« (Novice 1862), pa morate tudi kot nematematik zadeti, katero ime je starejše ali Logarthal ali Logarska dolina. Zdi se mi, gospod dr. Glonar, da mi boste zdaj pač morali priznati: da je Logarska dolina vendar dobila svojega zaščitnika, ki ste ga sami priklicali na bojišče! Kronologija je govorila, ne — jaz!

Naj bo torej za letos reklame za Logarsko dolino že dovolj. Za slovo potrpežljivo čitateljem samo še to:

Dr. Glonar mi nekako sponaša, češ da sem z »Logarsko« hotel napraviti nekaj podobnega, kot so nekoč iz »Grosuplje« naredili »Velike Uplje«. Kakor vidite, ta trditve ne drži. Jaz sem hotel in hočem v nemer rabiti krajevna imena tako, kakor jih govori ljudstvo, torej tu Grosuplje, tam Logarska. Če pa bi dr. Glonar vztrajal še dalje ob svoji slovniški natezalnici, se mu utedne pripetiti, da bodo iz zadeve »Logarjeve« postale res: »Velike Uplje št. II.« — Kdo pa bo pri tem doživel herostratsko slavo, je jasno ko beli dan.

Rudolf Badjura.

Sport

Po nedeljskem prvenstvu

Ako pregledamo stanje v posameznih skupinah, vidimo, da vlača baš v V., to je naši skupini, še največja nejasnost. Po nedeljskem neodločenem rezultatu tekme med Primorjem in Haškem vemo le to, da sta se Primorje in Hašk definitivno kvalificirala za finalna tekmovanja. Kdo pa bo zasedel posamezna mesta, je na čelu in na koncu tabele še neznan. Za prvo mesto ima največ izgledov Primorje. Ne dvomno pa tudi zasluži ta placement, ker je do sedaj

edini neporaženi klub ne samo v svoji skupini, temveč v vsej državi. V poročilu v ponedeljskem »Jutru« smo omenili, da sta samo še dva kluba, namreč Primorje in Bask, brez poraza. Temu pa ni tako. Bask je namreč že moral pustiti dve točki Gradjanskemu v Nišu.

V naši skupini je Primorje izgubilo le eno točko, Hašk pa že tri. Sicer pa še nismo pri koncu. Toda upamo, da bo Primorjašem uspelo, da obdržijo prvo mesto v tabeli.

Čeprav je V. skupina gotovo najtežja. Samo v tej skupini se borijo trije ligasi iz lanskega leta, v ostalih pa samo po dva ali eden.

Kranjske zagrebški listi nikoli niso bili v svojih kritikah preveč naklonjeni. Preziranje in podcenjevanje je bilo na dnevnem redu, časi pa so se izpremenili. Vverajski zagrebški listi pišejo prav ugodno o moštvi Primorja. Zlasti

»Juturni list« objavlja kritiko, ki je menda ni bil deležen še noben slovenski klub v Zagrebu. Med drugim pravi:

»Priznati se mora, da tako pošteno in ambiciozno moštvo, kakor je Primorje, je že dolgo ni igralo v Zagrebu. Moštvo, ki je v tako odlični kondiciji, zasluži vse priznanje. Primorje igra enostaven nogomet. V tej igri ni kakih znakov profinjene igre, nima posebne tehnike. Toda ven-

dar, igra Primorja se odlikuje s odlični mi vrtilinami, ki so bile tolikokrat odlične za dober izid tekme. Moramo iskreno priznati, da bi bili mi Zagrebčani zelo zadovoljni, ako bi mogli reči, da imamo v Zagrebu moštvo, ki se skozi 90 minut bori s toliko poštenostjo in srcem, da zasluži vso pohvalo. Vsa čast takim igračem, vsa čast Primorjašem, pri katerih je bila vdanost in ljubezen do kluba prvo in edino geslo. V tem pogledu zasluži vsi enako priznanje. V obeh polčasih so bili Primorjaši enakopravni nasprotniki in občinstvo jim je moralo večkrat zavladati njihovo igro. Poleg tega treba naglasiti, da Primorje igra ostro ali nikakor nefair. Posebno je treba poudariti, da Primorje nikoli ni klonilo, niti tedaj ne, ko je Hašk že vodil 2:0. Ni dvoma, da bi drugo moštvo že davno klonilo, toda Primorjaši se niso dali premotiti. Ni treba posebno pohvaliti posameznih igračev, ker je Primorje kot celota napravila najboljši vti. Rezultat 4:4 je popolnoma zaslužen.«

»Novosti«

pravi, da so jih Primorjaši iznenadili. Niso to kakšni posebni tehničari, toda izredni borci z izvrstno kondicijo, kateri se morajo v prvi vrsti zahvaliti za tako veliki uspeh v Zagrebu. Vsi brez razlike se borijo z dušo in žilavo. V moštvi so tudi posamezniki, ki individualno lahko mnogo napravijo za doseg dožetega rezultata.

Jugoslavija: Tri zvezde.

V ponedeljskem poročilu se nam je vrnila pomota. V Apatinu je zmagala beograjska Jugoslavija nad domačim klubom Tri zvezde 4:2 (2:1), in ne obratno.

STANJE PO SKUPINAH.

I. skupina:						
BSK	6	5	0	1	18:5	10
Jugoslavija	7	4	2	1	27:9	10
Vojvodina	7	2	2	3	16:15	6
Tri zvezde	7	2	1	4	11:17	5
ZSK	7	1	1	5	6:32	3

II. skupina:						
Gradjanski	8	5	0	3	18:19	10
Bask	5	3	1	1	21:8	7
Radnički	5	2	1	2	9:10	5
Sparta	4	1	0	3	10:11	2
SSK	3	0	0	3	6:16	0

III. skupina:						
Slavija (S)	6	3	2	1	10:17	8
Hajduk (Sp)	6	3	1	2	25:6	7
Sask	6	2	1	3	8:9	5
Split	6	1	2	3	5:16	4

IV. skupina:						
Slavija (O)	6	4	1	1	12:12	9
Concordia	6	3	2	1	25:7	8
Krajinski	6	1	2	3	15:13	4
Hajduk (O)	6	0	3	3	3:23	3

V. skupina:						
Primorje	4	3	1	0	10:6	7
Hašk	5	3	1	1	11:8	7
Ilirija	4	1	0	3	4:7	2
Gradjanski	3	0	0	3	0:4	0

SK Reka. Seja upravnega odbora danes ob 20. v konzumu.

ZSK Hermes (motosekcija). Drevi ob 20. seja odbora sekcije pri Končarju. Hvala in Gregor gotovo. — Table tenis. Seja odbora ob 19. pri Keršiču. Članstvo naj poravnava članarino za tekoči mesec in poseda treninge. V nedeljo bo izbrani turnir za sestavo moštve, ki nastopijo na klubskem turnirju 29. in 30. t. m.

Iz življenja na deželi

Iz Ptuja

— Močna občina opozarja interese, da je banska uprava odobrila pravilnik glede pobiranja trošarin na blago, ki se uvaža v občino Ptuj po železnici, pošti ali z avtomobili. Za plačilo uvozne jamčijo prejemniki blaga kakor tudi lastnik in uvoznik z blagom in vozilom.

— V počastitev spomina pokojnega Ferda Skuhale sta naklonili obe podružnici CMD na predlog predsednika g. dr. Senčarja namesto venca na krsto znesek 300 Din za šolske potrebščine siromašnih otrok v Halozah.

— Poselnik Jožef Firbas, ki je osumljen umora svoje žene, je bil v soboto iz Ptuja eskortiran k okrožnemu sodišču v Maribor, kjer bo čakal na sodbo.

— Pri poročilu o 42 letnici maturantov ljubljanske učiteljske je pomotno izostalo, da sta se udeležila slavnostne večerje, ki se je vršila na domu šolskega nadzornika v pokolu g. Mirka Pretnerja, med drugimi tudi učitelj in tajnik Lovskega društva g. Mazu Alfonz in upravitelj bolnišnice g. Milan Florjančič.

RADIO

Torek, 18. septembra.

ročila. — 13: Čas, plošče. — 18:20: Plošče za otroke: mladinske pesmi poje gospodična Nuša Kristanova. — 19:30: O Rdečem križu s posebnim ozir na dravsko banovino (J. Skalar). — 19:50: Čas, jedilni list. — 20: Stanek Nj. Vel. kralja Aleksandra in kralja Borisa v Beogradu. — 20:20: Operne duete poje ga. Kocjeva in g. Marček. — 21: Radio-orkester, vmes čas in poročila. — 22:30: Angleške plošče.

Sreda, 19. septembra.

LJUBLJANA 12:15: Plošče. — 12:50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Slike iz narave (Herfort). — 19:20: Plošče. — 18:45: Komorna glasba radio kvinteta. — 19:10: Ustanovitve antilijerke šole v Beogradu in Ivo Stojanović ter njegov nacionalizem. — 19:30: Pot v Jonsko morje (Davorin Ravljen). — 19:50: Čas, jedilni list. — 20: Pevski koncert ve. Zlate Gunglenc. — 20:35: Frankove klavirske variacije izvaja gđ. Poženelova s spremljevanjem radio-orkestra. — 21: Radio-orkester. — 22: Čas poročila, plošče.

BEOGRAD 16:30: Bizetova glasba. — 20: Prenoje iz Ljubljane. — 22:15: Lahka in plesna glasba. — ZAGREB 12:30: Plošče. — 17:30: Pesmi. — 20: Prenoje iz Ljubljane. — 22:15: Ples. — PRAGA 19:50: Igra. — 21:05: Orkester. — 22:15: Plošče. — BRNO 19:50: Program iz Prage. — VARŠAVA 20: Lahka glasba. — 21: Chopinov koncert. — 21:40: Pesmi. — DUNAJ 12: Orkester. — 17:05: Sodobna glasba. — 19: Opera »Don Carlos«. — 23: Nočni koncert. — BERLIN 20:30: Vojška godba. — KÖNIGSBERG 20:35: Mešan program. — 23: Ples. — STUTTGART 20:35: Prenoje iz Berlina. — 23: Violinski in klavirski koncert. — 23:30: Plesna muzika. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17:35: Orkester. — 19:25: Pesmi. — 20:35: Ciganška godba. — 22:05: Godalni kvartet. — 23:15: Jazz. — RIM 17:10: Mešan glasbeni program. — 19:30: Plošče. — 20:45: Operni večer.

— Z našim v pto. Ko je 15. t. m. svezel šel posestnik sin švare Janez iz Trnovske vasi k sosedu na ličkanje kurne, ga je na česti brez vsakega povoda napadel z nožem posestnik sin Toplak iz Biša ter ga sunil v levo stran pleč. Pri zasedaj mu je nevarno rano. Švarca so prepejali v ptujsko bolnišnico.

— Kino bo predvajal v sredo in četrtek ob 20. filmsko operto »Velika ljubezen mladega princa«. Cene zvišane. Občinstvo se naproša, da prihaja k predstavam točno, da ne bo motenja med predstavo.

Iz Gornje Radgone

gr. — Inspekcija avstrijskoštajerskih garnizij. V četrtek 13. t. m. je priselala vojaška komisija s štajerskim delnim brigadirjem, v kateri sta bila med drugimi

graški nadškof Pawlikowsky in državni tajnik general Zehner, tudi v obmejno mesto Radgono ter tamkaj inspicirala nedavno tjakaj prispelo posadko. Razen uniformiranih generalov je nosil tudi nadškof vojaško čepico; na prsih je imel pripeta številna odlikovanja.

gr. — Šikane avstrijskih obmejnih obča. stev. Od 13. t. m. naprej so avstrijska obmejna carinska oblastva prepovedala nositi v mesto Radgono tudi mleko in mlečne izdelke. Ta dan je pripeljal po transnitni cesti Gederovci-Radgona-Gornja Radgona mesne izdelke šofer firme Josip Benko iz Murske Sobote. Čeprav je imel svoj avto od naših obmejnih organov predpisno plombran, so avstrijski carinski organi odprli plombe.

čitate tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Repertoar

Otvoritev nove gledališke sezone bo zadnje dni tega meseca. V operi bo otvortvena predstava v četrtek 27. t. m. Upričorila se bo Musorgskega opera »Hovanščina«. Drama začne v soboto, dne 29. t. m. z Rostandovo zgodovinsko igro »Orli«. Obe deli se prvič izvajata v slovenskem jeziku. Prihodnja operna predstava bo v soboto dne 22. tm. kot zaključna predstava tedna Rdečega križa.

Musorgski: Hovanščina. Velika ruska ljudska opera, delo znamenitega skladatelja Musorgskega, se bo izvajalo prvič na našem odru v četrtek dne 27. t. m. Snov je zajeta iz časa Petra Velikega ter predstavlja boje med Petrom Velikim in med ruskimi reakcionarji, ki so skušali preprečiti vsa dela velikega ruskega reformatorja. Reakcija nastopa v obliki strelcev pod vodstvom Hovanskega in kot razkolniki pod vodstvom Dositeja. Dejanje je živo, pestro visoko dramatično in sloni na velikih scenah S tem svojim delom je Musorgski dosegel višek svoje stvaritelne moči, napisal je opero klasične forme. Več o zasedbi in delu samem prihodnjic, danes pa že opozarjamo na premiero, katero pripravlja ravatelj Polić in režiser Ciril Debevec.

Repertoar nove sezone 1934-35 obeaga naslednja dela: Drama: Kreft: Kreature. Vombgar: Zlato tele. Šorli: Divji ognji. Novo delo pisatelja Golie. Cankar: Hlapci. Linhart: Veseli dan ali Matiček se ženi. Klezja: V taborniški. Mesarič: ... tudi v našem mestu. Nikolajev: Na mnoga leta. Nušić: Uničena rodbina ali Mister Dolar. Scheimpflug: Gugalnica. Raort: Waterloo. Tolstoj: Car Fedor. Gogolj: Revizor. Shakespeare: Rihard III. Goldoni: Sluga dveh gospodov. Rostand: Orli. Achard: Migo. Besier: Sovražnik ljubezni. Galsworthy: Rodbinski oče. Strindberg: Velika noč. San Georges: Junak dneva. Zweig: Siromakovo jagnje. Nestroy: Zveplo. Olje in Cikorija. Lengye: Antonija. Samo na letnem gledališču v Tivoliju se bosta uprizorili deli: Sophokles-Hoffmannsthal: Oedipus. — Zuckmayer: Cirkus. — Opera bo izvajala izmed naslednjih del: Hirschler: Dve renesančni noči. Odak: Dorica ples. Kozalsky: Zemur. Čajkovski: Čerčevski. Musorgski: Hovanščina. Mozart: Don Juan. Bizet: Djamileh. Offenbach: Hoffmannove pripovedke. La Falla: Kratko življenje. Donizetti: Lucia di Lammermoor. Puccini: Madame Butterfly. Rossini: Angelina. Wolff-Ferrari: Štirje grobnari. Zandonai: Francesca da Rimini. Opereta ima v repertoarju: Benč: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Millöcker: Oj ta grad. Stolz: Izgubljeni valček. Strauss: Netopir in Dances bomo tiči. Suppé: Boccaccio.

Opozarjamo, da se še danes in jutri sprejemajo prijavi za abonma v veži dramskega gledališča od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Abonma cene vam nudijo velike ugodnosti ter omogočajo vsakomur reden posest Narodnega gledališča. Abonma ima dve prednosti: vstopnina je skoro polovico cenejša in vsak abonent je vezan, da obiskuje gledališče in vidi vsaj najvažnejša dela tekoče sezone.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Prva igralka »Narodnega gledališča« v Mariboru Elvira Kraljeva nastopi v ulozi Lojke v Cankarjevih »Hlapcih«, ki bo njihova premiera 4. oktobra t. l. Baš ta dan poteče petnajst let, ko je ta priljubljena igralka — edaj še pod imenom Hinka Nučiča — odigrala pri nas svojo prvo ulogo. Tekom teh petnajst let je pripravila mariborskemu občinstvu obilo umetniškega užitka ter budo ljubitelji njene umetnosti na dan 4. oktobra brezdvomno pokazali, kako jo cenijo. »Hlapci« pripravila glavni režiser Jože Novič nastopila pa Kraljeva, Starčeva, Savinova, Zakrajškova, Barbičeva, Gorinškova, Tovernikova, Furjan, Gorinšek, Nakrst, F. Kovič, Kosič, Rasberger, Blaž Harastovič, Grom, Medven, Verdonik, Košuta, Standeker.

»ALGA« ZA MASAŽO PRI REVMAZIMU, ISHIASU, KOSTNIH BOLEČINAH, ZBADANJU IN TRGANJU V MIŠICAH. Na dan roke izlize malo »ALGE«, z namočeno dlanjo nadrgnete oni del telesa vzdolž mišic, kjer čutite bolečine. Ko se je dlan ugrela in posušila, namočite jo znova in zopet nadrgnete. Tako ponovite večkrat, zatem zavijte nadrgnjeni del v volneno krpo ali rutico. Masirajte morate dva do trikrat na dan, a po potrebi tudi večkrat, če po prvih vtiranjih boste opazili prijeten občutek in olajšanje bolečin. Čim začetite tudi najmanjši nerazpoloženje in zbadanje, Natrite telo z »ALGO«, ker je to lahko začetek težjega obolenja, kateremu morete priti v okoliščah z malo »ALGE«.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.— Reg. S. Br. 18117/32.

Uspeh

Marcelle Tinayre:

Upornica

Roman

»Ljubica?«

»Nič.«

Na ustnice ji je sililo vprašanje: »Kaj hočeš od mene? Ljubezni ali pilanosti čutov? To je dvojno... Po poljubih in nežnosti hrepenim, ker sem mlada in vroča od življenja kakor ti. A hočem jih samo v ljubezni; zgolj poženje po meni mi ne zadostuje... Ljubljena hočem biti, samo ljubljena... Če bi tvoje srce ne bilo več moja last, ne bi več mogla biti tvoja... Groza bi me bilo tvojega objema.«

Tudi zdaj se ni upala izpregovoriti. Po štirih letih najtesnejšega občevanja je še ohranila v sebi to skrivno plačlost, to sramežljivost duše, ki mine samo v srečni ljubezni. Jozana se je nadzorovala, Maurice se ni dajal brez pridržka; pijanost čutov jima je edina daljšala prekratko iluzijo čustvene harmonije. On je bil njen ljubi, ona njegova ljuba; a prijatelj nista bila postala.

Mahoma je vzela šopek vijolic iz za pasu ter ga pritisnila na ustnice in nato na njegova usta:

»Ná, vzemi ga... Imej nocoj te vijolice v žepu, in kolikorkrat se jih boš dotaknil, tolikokrat bodo konci tvojih prstov čutili moje poljube.«

»Da, dušica... Kake lepe domislice imaš!«

Naemnila se je...

»Pri Lamberthierju boš večerjal?«

7

»Da. Pogovoriti se morava o važni zadevi; o zelo važni, zelo samotani, zelo pusti zadevi, ki me utegne prisiliti, da zapustim Pariz — seveda le za nekaj časa.«

»Jasneje povej, za kaj gre.«

»Ti teh reči ne razumeš.«

»O, pač!«

»Ne, ne! Gre za železniški most čez Dordogno, ki ga hoče zgraditi neka družba. Gradbo so oddali Lamberthierju. Dela so se že pričela. Toda pokazale so se težave...«

»In...?«

»Zato me hoče Lamberthier poslati tja, da bom nadzoroval ta dela.«

»Koliko časa ostaneš?«

»Tri tedne.«

»Dolgočasil se boš...«

»Kar moči malo. V Bordeaux pojdem. Lamberthier ima tam omoženo sestro, ki je zelo šik' pa zelo bogata in zbira v svoji hiši veliko družbo. Mene je že povabila.«

»Ali je še mlada?«

»Ni ne mlada ne stara; ima pa dvajsetletno hčer.«

»Ali je ta hči zala?«

»To te menda ne more zanimati.«

»Seveda ne, meni je vse eno... Samo tako sem rekla...«

Maurice je s konci prstov obrisal rošno šipo

»Zdaj sva pri mostu de la Concorde.«

»Moj Bog! Treba je, da stopim dol!...«

»Ne, ostani, popeljem se z mestno železnico...«

Poljubila sta se.

»Kaj imaš tu?... Knjigo?...«

»Da, pravkar sem jo kupila: »Delavno ženo' Noëla Delyslea. 'Ali poznaš...«

»Knjigo? Ne.«

»Pa pisatelja?«

»Po imenu... Ukvarja se z narodnim gospodarstvom ali s politiko — nemara da tudi z obojim... Vsekako s pustimi rečmi...«

»Ali je star?«

»To te zanima?... Ali naj povprašam? Morda bi ga rada oženila?...«

»Bedaček!... Lahko noč, dragi!«

»Lahko noč! Jutri ti pošljem zalepko, da ti natanko sporočim...«

»Lepo...«

Stopil je iz voza in postal vozniku.

»Zapeljite gospo v Amyotovo ulico št. 3.«

Kočjaž je pognal. Jozana je začutila nekaj pod nogami. Sklonila se je... in pobrala šopek vijolic, ki ga je bil Maurice pozabil...

Voz je odlozil Jozano na vogalu Lhomondove in Amyotove ulice.

V eni sapi se je vzpela v peto nadstropje; zgoraj je obstala na hodniku; polmrtva od napa in skrbi je tesnobno vlekla vsak glas na uho. Za enokrilnimi vrati je nekdo srdito rojil:

»Avša, pustite me pri miru!«

»Moj Bog! je zastokala Jozana. »Pierre se prepira z Marijo...«

Večerjal še ni... Kaka reč utegne biti zaradi tega!«

Trepetaje je vtaknila ključ v ključavnico in previdno odprla.

»Gospa prihaja,« je rekel drug glas, »njo vprašajte... Jaz ničesar ne vem, ničesar nisem videla...«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in tenitive se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

GOSTILNIČARJI!

Nudite gostom najslajše jugoslovenske

BERMET-VINO

Crnino iz Fruške gore.

V sodčkih od 50 litrov naprej ga pošilja

B. MARINKOV,

Sremski Karlovci, Fruška gora.

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Potnike in potnice

ki odhajajo privatno,

na kraje izjemno

dobro izbrani. Vse

zasebnosti. Pojavlja

se v Hnu, Ljubljana, Sr.

Petra, 18.

24088-5

Zasluzek

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Gradbenim

podjetnikom!

Kmetijska zadruga, r. z. z.

o. z. v. v. v. v. v. v. v. v.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

z. z. z. z. z. z. z. z. z.

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din.

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Dipl. učiteljica

poučuje klavir, nemščino

in francosko. Vprašati v

trifiki Trgov.

24089-4

Opremljeno sobo

z dvema posteljami in so-

oprebo kuhinje. Poudariti

je, da je v središču mesta.

24090-3

Službe išče

Beseda 50 para davek

2 Din za šifro ali dajanje

na slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Boljša šivilja

zelo uspešna in cenovno

prilagodljiva. Poudariti

je, da je v središču mesta.

24091-2

Uradnico

zadostno s splošnim sta-

no in vseh poslovalnicah

24092-1

Poslovodjo

na novostanovljenju trgo-

vine in uspešno v centru

Prekmurja, išče strokov-

ne strokovnjake, po mo-

žnosti od 40 let staro-

ga, a kaviro v gotovini.

Poudariti na oglasni oddel-

ku »Jutra« pod šifro »Za-

upanje.«

24093-3

Prodajalko

v močno trgovino sprej-

me s 1. oktobrom. — S

kaviro prednost. Poudariti

na oglasni oddelku »Jutra«

pod značko »Dobro mo-

čilo.«

24094-1

Hotelsko sobarico

perfektno, kot prvo mo-

večje, nemščino in zmo-

žnost, sprejme hotel

Štrkelj.

24095-2

Gospodično

ki ima lep glas, simpa-

tično, dobre perle, sprej-

me kavarniška goiba v

Zemenu. Poudariti na na-

stojni: Drago Paguro, Ze-

mun.

24096-1

Vajenci-ke

Beseda 1 Din, davek 2 Din

za šifro ali dajanje na

slova 5 Din. Najmanjši

znesek 17 Din.

Učenko

sprejemljiva v trgovino me-

staneja blaga z vso okerbo

v hiši. Naslov v vseh po-

lovalnicah »Jutra«.

24097-4

Napredaj:

25 mm debela in 90 m dol-

ga vrvi, 4 vozčki za žage

(kmetijski), 50 m črni za

vodovod (25 mm), 8 tele-

nihi postelj, 2 črpalki za

vodnjak. Poudariti na ogl-

asni oddelku »Jutra« pod

šifro »Zelena«.

24098-6

Sveža tonina